

JAARVERSLAG 2017

Scholengroep Perspectief

Inhoud

Hoofdstuk	Pagina
Voorwoord	2
1. Algemene informatie	3
1.1 <i>Juridische structuur</i>	
1.2 <i>Organogram</i>	
1.3 <i>Omschrijving van de doelstelling</i>	
1.4 <i>Scholen</i>	
1.5 <i>Personeel</i>	
1.6 <i>Leerlinggegevens</i>	
1.7 <i>Uitstroom naar het Voortgezet Onderwijs</i>	
1.8 <i>Verzuimgegevens</i>	
1.9 <i>Werkgroep Personeel</i>	
1.10 <i>Invalliersproblematiek</i>	
2. Financiële informatie	9
2.1 <i>Gevoerd financieel beleid</i>	
2.2 <i>Analyse financieel resultaat</i>	
2.2.1 <i>Algemene financiële beschouwing</i>	
2.2.2 <i>Balans (gegevens jaarrekeningen en meerjarenbegroting op hoofdlijnen)</i>	
2.2.3 <i>Vermogenspositie</i>	
2.2.4 <i>Materiële vaste activa</i>	
2.2.4.1 <i>Financiële vaste activa</i>	
2.2.5 <i>Vorderingen</i>	
2.2.6 <i>Liquide middelen</i>	
2.2.7 <i>Eigen vermogen</i>	
2.2.8 <i>Voorzieningen</i>	
2.2.9 <i>Exploitatie Scholengroep Perspectief</i>	
2.2.10 <i>Baten</i>	
2.2.11 <i>Lasten</i>	
2.2.12 <i>Rentebaten/rentelasten</i>	
2.2.13 <i>Tenslotte</i>	
2.3 <i>Treasury- en financieringsbeleid</i>	
2.4 <i>Financiële kengetallen</i>	
2.4.1 <i>Kapitalisatiefactor en weerstandsvermogen op basis van grondslagen OC&W</i>	
2.4.2 <i>Solvabiliteit</i>	
2.4.3 <i>Liquiditeit</i>	
2.4.4 <i>Rentabiliteit</i>	
2.4.5 <i>Continuïteitsparagraaf</i>	
2.4.6 <i>Belangrijkste risico's en onzekerheden</i>	
3. Onderwijskundig beleid	20
3.1 <i>Onderwijskwaliteit</i>	
3.2 <i>Opbrengsten Schooleindonderzoek (SEO)</i>	
3.3 <i>Strategisch beleid</i>	
3.4 <i>Passend Onderwijs</i>	
4. Jaarverslag GMR	25
5. Jaarverslag Raad van Toezicht	26
6. Financieel jaarverslag	31

Voorwoord

Het jaarverslag 2017 van de Scholengroep Perspectief is bedoeld om u te informeren over de ontwikkelingen in het vorige kalenderjaar en om verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid. Een groot gedeelte van het jaarverslag wordt gevormd door financiële informatie, maar er is vanzelfsprekend ook ruimte voor onderwijsinhoudelijke, beleidsmatige en organisatorische zaken. Ook het jaarverslag van de Raad van Toezicht en de GMR is als apart hoofdstuk in dit verslag opgenomen.

Het College van Bestuur is dankbaar dat er binnen onze scholen van dag tot dag hard gewerkt wordt om de kwaliteit van het onderwijs te garanderen. De inzet van het personeel van de scholen is voortreffelijk. Iedereen werkt naar beste vermogen en zet zich in om de kinderen de noodzakelijke bagage mee te geven. Wij proberen op de scholen het fundament te leggen voor de toekomst van de kinderen, een basis waar ze de rest van hun leven op verder kunnen bouwen. We zijn blij dat zoveel ouders er voor kiezen hun kinderen, het meest kostbare “bezit”, aan onze zorgen toe te vertrouwen en ook dat zoveel ouders een positieve bijdrage willen leveren aan het goed functioneren van de school!

De krimp van de leerlingenaantal is het afgelopen jaar erg meegevallen. We liepen slechts 20 leerlingen terug en hopen dan ook dat we langzamerhand in een stabiele situatie terecht gaan komen.

We namen in 2017 afscheid van 17 personeelsleden afscheid. De reden voor vertrek was gelegen in het gebruik maken van keuzepensioenen, vertrek naar een andere werkgever, gedwongen ontslag op basis van afkeuring of ongeschiktheid.

Het College van Bestuur hoopt dat u een goed beeld krijgt van onze activiteiten in 2017 door het lezen van dit jaarverslag en we wensen u daar veel voldoening bij. Uiteindelijk is het zo dat al het werk dat verzet wordt door de groepsleerkrachten, de IB-ers, de directeuren, het ondersteunend personeel, de MR-en, de GMR, de Raad van Toezicht en het College van Bestuur verricht wordt om de kinderen kwalitatief hoogwaardig passend onderwijs te bieden.

Namens het College van Bestuur,
M. Wever, directeur-bestuurder.

Hoofdstuk 1. Algemene informatie

1.1 Juridische structuur.

Het bevoegd gezag van Scholengroep Perspectief, gevestigd te Stadskanaal, beheert 12 basisscholen, 1 SBO-school en 1 school voor ZMLK. Scholengroep Perspectief is in 2003 ontstaan uit een fusie van een vijftal besturen in de gemeente Stadskanaal, waarbij in een later stadium de christelijke basisscholen in de gemeente Vlagtwedde en de beide scholen voor speciaal onderwijs zich hebben aangesloten.

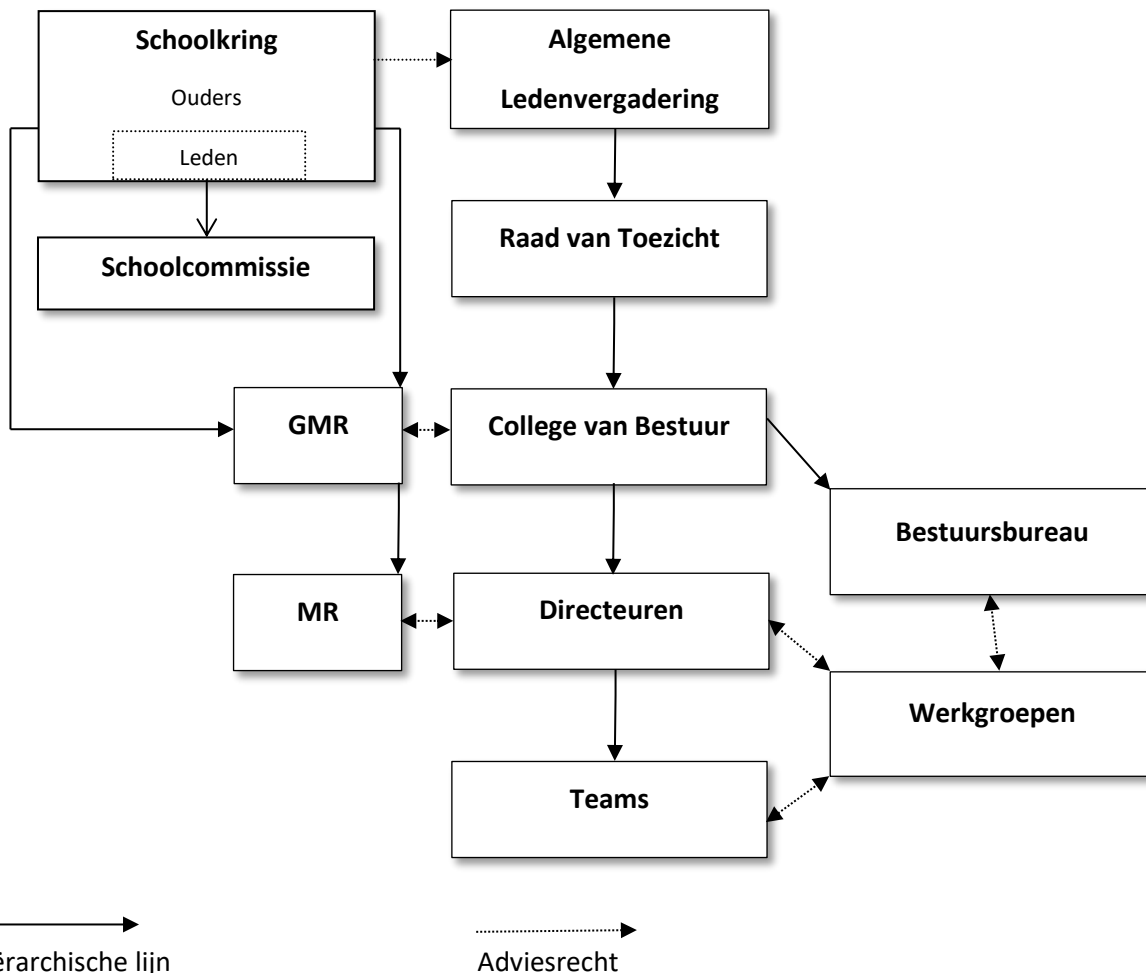
Het College van Bestuur is belast met het besturen van de vereniging, met uitzondering van die taken en bevoegdheden die expliciet aan de Raad van Toezicht zijn toegekend. Besluiten van het College van Bestuur worden ter advisering of instemming voorgelegd aan de GMR. Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor de eenheid van het totale beleid en scheidt op bestuursniveau waarborgen ter bescherming en bevordering van de identiteit van de vereniging en van de onder de vereniging ressorterende scholen. Het College van Bestuur vertegenwoordigt de vereniging in en buiten rechte.

De Raad van Toezicht houdt toezicht op de bewaking van de grondslag, de verwezenlijking van de doelstelling van de vereniging en op het functioneren van het College van Bestuur. De Raad van Toezicht adviseert het College van Bestuur gevraagd en ongevraagd. De Raad van Toezicht keurt het meerjarig strategisch beleid, de begroting en het jaarverslag goed. Tevens is de Raad van Toezicht bevoegd om een accountant aan te wijzen die belast is met de controle van de jaarrekening. De Raad van Toezicht kan de ledenvergadering een statutenwijziging voorstellen.

De kernactiviteit en kernopdracht van de Scholengroep Perspectief is het verzorgen van kwalitatief hoogwaardig passend onderwijs op protestants-christelijke en algemeen bijzondere grondslag. Het werkgebied van Scholengroep Perspectief beslaat de gemeenten Stadskanaal en Westerwolde. Het bevoegd gezag is bij de overheid bekend onder nr. 41358. De vereniging is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 02078858.

1.2 Organogram.

De zwarte pijlen zijn alleen hiërarchisch in de rechterhelft van het schema. In de linkerhelft duiden ze adviesrecht aan. De stippellijn in de rechterhelft geeft ook hier het adviesrecht aan.

Scholengroep Perspectief heeft een Bestuursbureau waar naast het College van Bestuur, 2 parttime stafmedewerkers personeel en organisatie, 1 parttime eerste medewerkster financiële administratie, een parttime secretaresse, 2 stafmedewerkers onderwijs en een parttime controller werkzaam zijn. Delen van de personeels en financiële administratie worden verzorgd door het administratiekantoor Akorda te Zwolle.

1.3 Omschrijving van de doelstelling.

Scholengroep Perspectief heeft als doel het oprichten en in stand houden van scholen voor protestants christelijk en algemeen bijzonder onderwijs in haar werkgebied. Het College van Bestuur draagt daarom zorg voor het scheppen van gunstige randvoorwaarden om iedereen die aan de organisatie een bijdrage levert in staat te stellen mee te werken aan het verzorgen van kwalitatief hoogwaardig passend onderwijs.

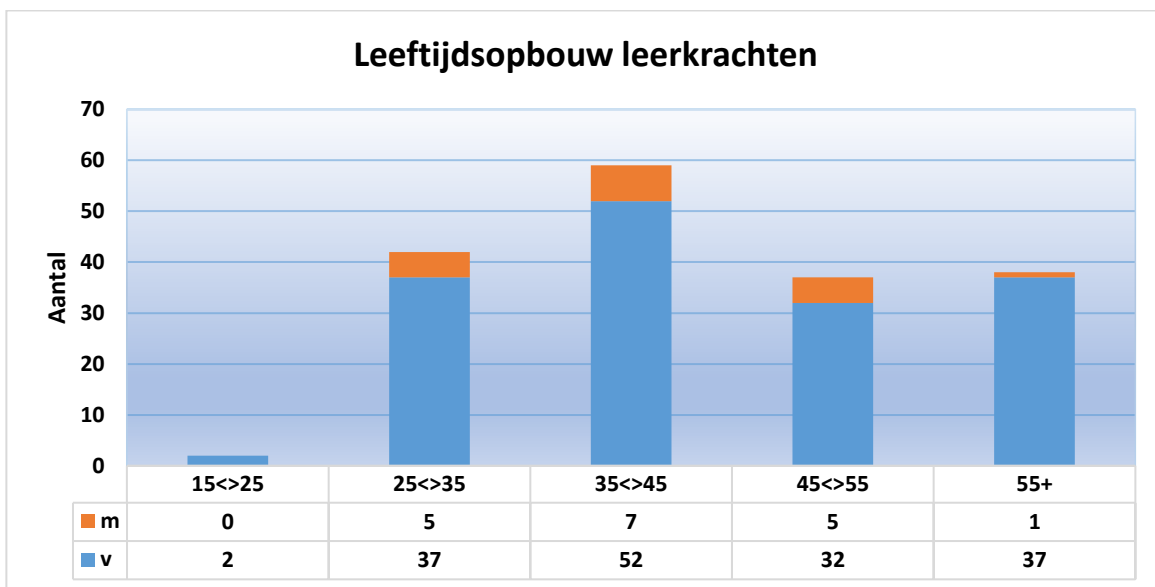
1.4 Scholen.

Het bestuur is verantwoordelijk voor de volgende scholen:

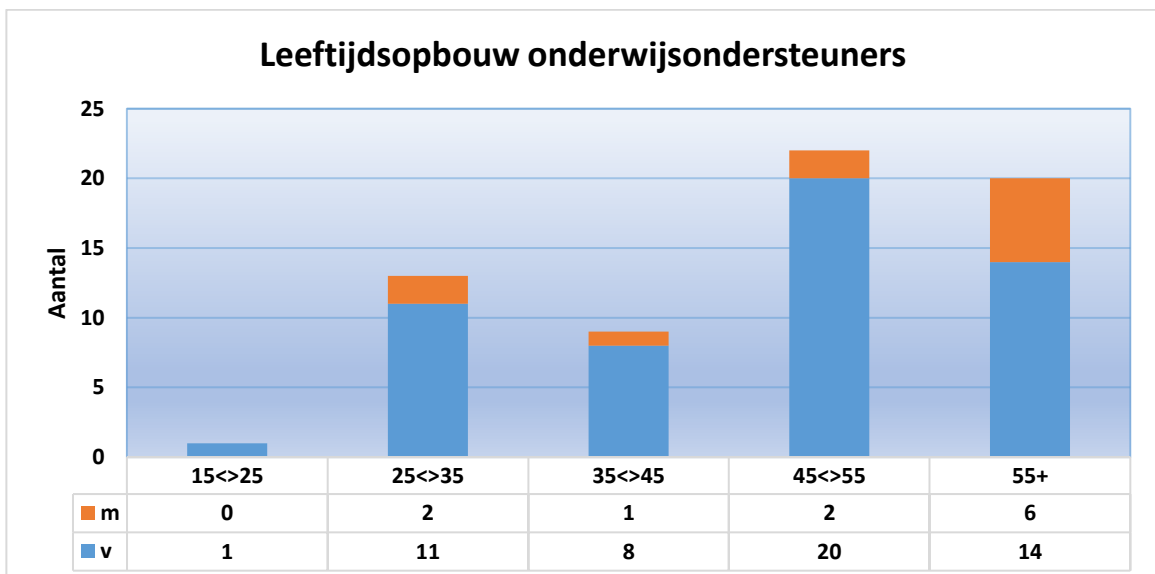
1. CBS Anne de Vries te Stadskanaal	8. ZMLK De Meidoornschool te Stadskanaal
2. SBO De Baldakijn te Stadskanaal	9. CBS Het Mozaïek te Stadskanaal
3. CBS Het Gebint te Sellingen	10. CBS Oranje Nassauschool te Stadskanaal
4. CBS De Höchte te Alteveer	11. CBS De Rank te Onstwedde
5. CBS De Hoeksteen te Ter Apel	12. CBS De Verbindingsweg te Musselkanaal
6. CBS De Lindenborgh te Musselkanaal	13. CBS De Zaaier te Vlagtwedde
7. CBS De Maarsborg te Stadskanaal	14. CBS Op de Zandtange te Mussel

1.5 Personeel.

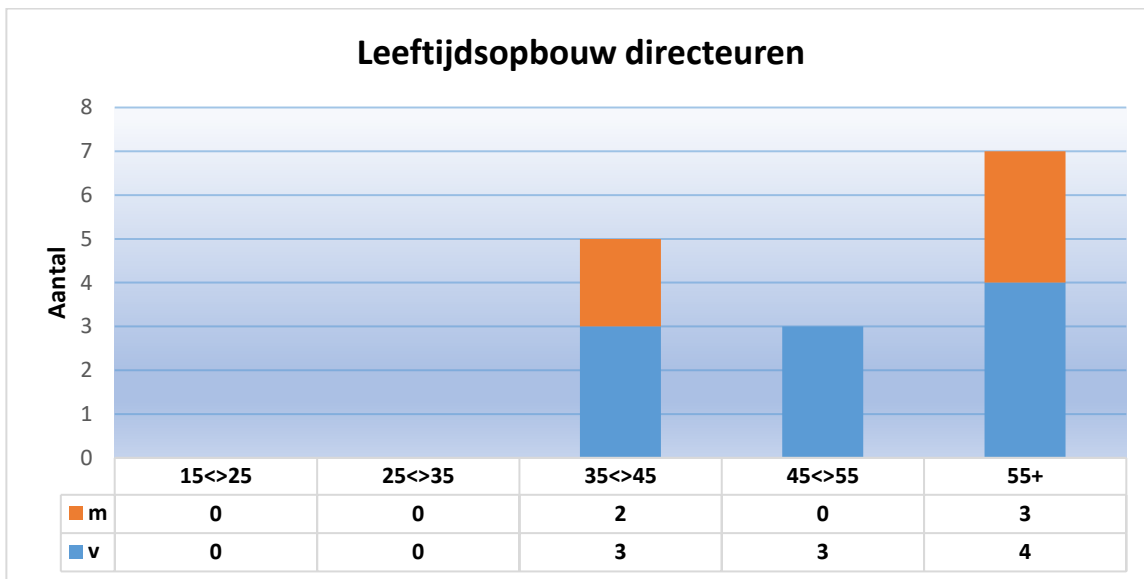
Er werken per 01-01-2018 in totaal 243 personen bij de Scholengroep Perspectief, waarvan 178 leerkrachten, waarvan de meerderheid een parttime aanstelling heeft. Van alle leerkrachten is 10% man en 90% vrouw.

Er werken per 01-01-2018 in totaal 65 onderwijsondersteuners, waarvan 17% man en 83% vrouw is.

Per 01-01-2018 werken er 15 personen in een directiefunctie, waarvan 33% man en 67% vrouw is .

1.6 Leerlinggegevens.

Het aantal leerlingen is gedaald met 39. Ook de komende jaren wordt nog een (lichte) daling van het aantal leerlingen verwacht als gevolg van de dalende bevolkingsaantallen. De gevolgen van de daling van het aantal leerlingen hopen we zoveel mogelijk op te vangen door natuurlijk verloop.

Onderstaande tabel geeft een beeld van de leerlingaantallen over de jaren 2007 tot en met 2017 en de volgende tabel bevat de prognose voor de jaren 2015 tot 2026. Deze cijfers vormen het totaal van alle 15 scholen van de vereniging.

Werkelijk aantal leerlingen.

Jaar	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal	2.209	2.173	2.158	2.090	2.067	1.967	1.924	1.846	2.026	2.005	1.966

Prognose aantal leerlingen.

Jaar	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Aantal	1.955	1.934	1.895	1.861	1.835	1.822	1.801	1.788	1.784	1.776	1.785

De bovenstaande prognose is opgesteld door Verus (voorheen Besturenraad) en als we cijfers mogen geloven zien we dat er vanaf 2018 een zekere afvlakking van de daling van het leerlingenaantal valt waar te nemen. Als daarbij bedacht wordt dat er in de komende jaren een grotere groep personeelsleden in de hogere leeftijdscategorieën zullen uitstromen, zou er vanaf dat jaar een bepaalde balans bereikt kunnen worden. De verhoging in het leerlingenaantal per 2015 wordt overigens veroorzaakt door de aansluiting van SBO De Baldakijn per 01-01-2015.

1.7 **Uitstroom basisscholen naar het Voortgezet Onderwijs.**

In 2017 verlieten 224 leerlingen uit groep 8 onze basisscholen. Ze gingen naar:

	VSO	PRO	VMBO BL	VMBO KL	VMBO TL	HAVO	VWO	TOTAAL
Anne de Vries			1	2	6	1	2	12
Ark				2	7	6	1	16
Gabriël Dam			1	2	1	2	1	7
Gebint				2	5	1	2	10
Höchte			1	3	6	4	3	17
Hoeksteen				1	3	2	1	7
Lindenborgh				11	3	4	4	22
Maarsborg			2	5	3	10	9	29
Oranje Nassauschool			3		13	9	11	36
Rank			2	6	9	14	7	38
Verbindingsweg								
Zaaiër			2	1	4	7	2	16
Op de Zandtange			4	2	3	5		14
TOTAAL	0	0	16	37	63	65	43	224

1.7.1 **Uitstroom van het SO naar het Voortgezet Onderwijs.**

De 33 leerlingen van De Meidoornschool die in 2017 van school gingen, zijn uitgestroomd naar:

- Uitschrijving van SO – VSO eigen school 18 leerlingen
- een VSO – ZMLK 4 leerlingen
- het arbeidsproces: 3 leerlingen
- een CVD (centrum voor dagbesteding): 2 leerlingen
- een andere ZMLK: 2 leerlingen
- een woonvorm + behandeling 1 leerling
- leerplichtonthefing 1 leerling
- anders: overlijden 1 leerling
- onbekend: 1 leerling
- een SBO (speciaal basisonderwijs): 0 leerlingen
- VSO – ZMOK: 0 leerlingen
- een school voor praktijkonderwijs: 0 leerlingen
- een KDC (kinderdagcentrum): 0 leerlingen
- een sociale werkvoorziening: 0 leerlingen
- werkzoekend: 0 leerlingen

1.7.2 **Uitstroom het SBO naar het Voortgezet Onderwijs.**

De 53 leerlingen van De Baldakijn die in 2017 van school gingen, zijn uitgestroomd naar:

- het praktijkonderwijs: 29 leerlingen
- het VMBO BBL: 14 leerlingen
- een school voor SBO: 6 leerlingen
- een school voor ZMLK: 3 leerlingen
- een school van RENN4 1 leerling

1.8 **Verzuimgegevens.**

MaetisArdyn, de Arbodienst waar de Scholengroep Perspectief bij is aangesloten adviseert en ondersteunt bij de begeleiding van (langdurig) zieken. Er is regelmatig overleg plaats tussen de P&O-er en de bedrijfsarts tijdens het zogenaamde SMT (sociaal medisch team). De begeleiding, het verloop en de prognose van personeelsleden die wat langer ziek zijn wordt met elkaar besproken.

Onderstaande tabel laat het ziekteverzuimpercentage over de laatste vijf jaren zien. Het landelijk verzuimcijfer over 2017 lag gemiddeld voor alle sectoren op 4% en voor de sector onderwijs lag het percentage op 4,9%. Ons verzuimpercentage lag ook in 2017 dus fors boven het gemiddelde landelijke ziektepercentage voor alle sectoren en ook boven die van de onderwijssector.

De verzuimpercentages in een tabel:

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
5,2%	4,1%	5,86%	6,77%	9,9%	8,3%	10%	8,7%	8,3%

1.9 Werkgroep Personeel.

De werkgroep personeel is een van de domeinwerkgroepen die in 2017 zijn opgestart om een samenhangend kwaliteitssysteem te organiseren. De werkgroep bestaat uit 3 directeuren, 3 stafmedewerkers van het bestuursbureau en de directeur-bestuurder. De werkgroep heeft voorstellen gedaan rondom de functiemix, het werven van leerkrachten en leraren in opleiding, coaching, contacten met de PABO, de knelpunten bij vervanging, het ontwikkelen van nieuwe formats van de gesprekscyclus en het persoonlijk ontwikkelingsplan.

Er is nieuw beleid ontwikkeld voor de functiemix dat zou moeten resulteren in meer doorstroming in hogere functies binnen Scholengroep Perspectief.

1.10 Invallersproblematiek.

Er is het afgelopen jaar veel tijd geïnvesteerd in het bedenken van maatregelen om voldoende invallers beschikbaar te hebben. De constatering is dat er te weinig studenten kiezen voor een baan in het onderwijs en dat er dus simpelweg te weinig mensen beschikbaar zijn om zieke collega's te vervangen en het hoge ziekteverzuim werkt ook bepaald niet mee. De Wet Werk en Zekerheid (WWZ), die in de onderwijssector alleen van toepassing is op het bijzonder onderwijs, vergroot het probleem nog eens een keer extra om aan voldoende menskracht te komen. Waarschijnlijk wordt er in de nabije toekomst een permanente uitzonderingssituatie gecreëerd voor het onderwijs inzake de WWZ en worden de mogelijkheden om invallers vaker in te zetten verruimd.

Er is in 2016 een overeenkomst gesloten met onze collega-besturen van VCO MOG (Midden en Oost Groningen) en VCOG (Stad Groningen) om te komen tot een verruiming van het aantal beschikbare invallers, er is actief geworven om meer invallers te interesseren voor een (tijdelijke) werkplek bij Scholengroep Perspectief, er zijn opnieuw vaste contracten aangeboden aan invallers om zo flexibel mogelijk te kunnen blijven opereren. Al deze maatregelen hebben niet kunnen voorkomen dat er met enige regelmaat groepen kinderen opgevangen of verdeeld moeten worden over de groepen waar de juf of meester niet ziek is, dat de directeur soms voor de klas staat en dat er, met grote tegenzin van iedereen, groepen kinderen naar huis moeten worden gestuurd. Dit soort zaken ziet het bestuur als een regelrechte bedreiging voor de kwaliteit van het onderwijs en het zorgt bovendien voor nog meer (werk)druk en een taakverzwaring voor de mensen die niet ziek zijn.

Hoofdstuk 2. Financiële informatie

2.1 Gevoerd financieel beleid.

Het bevoegd gezag stelt zich ten doel om de beschikbare financiële middelen verantwoord in te zetten voor het onderwijs. Zij hanteert hiertoe een (meerjaren)begroting die vanuit een inventarisatie en toerekening op schoolniveau wordt gepresenteerd als algehele verantwoordingsstuk van de vereniging. Deze begroting is taakstellend. Het College van Bestuur draagt formeel de eindverantwoording voor deze taakstelling. Maandelijks wordt verantwoording afgelegd aan het bevoegd gezag over de financiële stand van zaken waarbij zowel de exploitatie als de voortschrijdende balansgegevens in zowel absolute cijfers als kengetallen worden gepresenteerd. Een analyse van de huidige financiële situatie leert dat er sprake is van een, naar het oordeel van het bevoegd gezag, gezonde financiële basis voor de toekomst van de vereniging. In het verleden opgebouwde reserves zijn ondergebracht in algemene reserves en specifieke bestemmingsreserves.

Het financieel beleid van de vereniging wordt vorm gegeven door een planning en control cyclus. Hiertoe zijn binnen de vereniging afspraken gemaakt over de procedures en verantwoordelijkheden die de realisatie van doelstellingen en de continuïteit van de vereniging moeten borgen. De cyclus kent de volgende onderdelen:

- de jaarbegroting
- de meerjarenbegroting
- de budgettering
- monitoring en rapportage
- het financieel jaarverslag

De vereniging beschikt over een passend vermogen. Hoofdbeleidsdoelstelling van dit vermogen is het afdekken van de risico's die de organisatie draagt. De opbrengsten van het vermogen gebruikt het bevoegd gezag als extra jaarlijkse baten die ten goede komen aan de exploitatie van de organisatie.

2.2 Analyse financieel resultaat.

In dit hoofdstuk wordt het resultaat op hoofdlijnen vergeleken met de begroting 2017 en de exploitatie 2016. De meerjarenbegroting 2018 – 2021 is ter vergelijking opgenomen.

2.2.1 Algemene financiële beschouwing.

De samenstelling van de jaarrekening 2017 heeft plaatsgevonden conform de richtlijnen die zijn uitgevaardigd door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en die mede zijn gebaseerd op bepalingen uit het Burgerlijk Wetboek. Op sommige punten wijken de OC&W richtlijnen af of zijn er aanvullende richtlijnen vanwege de specifieke eisen die de verslaggeving van onderwijsinstellingen vergt. Het jaarverslag kent een verplichte indeling op voorschrift van OC&W.

De boekhouding kende in 2017 een knip vanwege het feit dat Helder onderwijs per 1 november stopte met haar activiteiten. Per genoemde datum is de ondersteuning van de administratie overgedragen aan Akorda te Zwolle. Dit bracht met zich mee dat zowel de financiële als de personele administratie naar een ander pakket/omgeving zijn omgezet. Dit heeft enige afbreuk gedaan aan de transparantie van het verloop over het jaar 2017

2.2.2 Balans.

Het balans totaal is t.o.v. 2016 met € 68.000 toegenomen. De waarde van de materiële vaste activa (aanschaf inventaris, apparatuur en onderwijsleerpakket na aftrek afschrijvingen) is met € 165.000 toegenomen. De aanschaf van het pand Loodzetter 7 (Bestuursbureau) is hieraan debet. De financiële vaste activa bestaat per ultimo 2017 uit een tweetal vorderingen op partijen waarin de Scholengroep Perspectief participeert. De vorderingen zijn met bijna € 93.000 afgenomen en de schulden namen met € 113.000 toe. Het saldo van de voorzieningen is gedaald met € 73.000. Ten gevolge van bovenstaande mutaties zijn de liquide middelen met € 24.000 afgenomen. Het geheel vertaalt zich in een toename van het eigen vermogen met € 27.000 zijnde het positief resultaat 2017.

2.2.3 Vermogenspositie.

Door het College van Bestuur en de Raad van Toezicht wordt jaarlijks de ontwikkeling van de algemene reserve en fondsen kritisch bezien en wordt nagegaan of en in welke mate het vermogen op peil is om tegenvallers op te vangen. Ook wordt gelet op de eigen vermogenspositie in relatie met de vastgelegde activa en aangegane verplichtingen.

Het beleid van het bestuur is erop gericht om de vermogenspositie in balans te brengen met de noodzaak om tegenvallers en risico's te kunnen opvangen en daarmee de toekomst van de instelling blijvend te garanderen. Tevens is het van belang dat de investeringen in gebouwen, inventaris en overige activa worden gefinancierd met eigen vermogen om de jaarlijkse exploitatie niet of zo gering mogelijk te belasten met rente en aflossingskosten.

Het is noodzakelijk om een weerstandsvermogen in stand te houden ten behoeve van risico's die verband houden met zaken als personele verplichtingen, fluctuaties in leerlingenaantallen, gewenste (voor)investeringen in gebouwen en inventaris, organisatorische zaken en in de kwaliteit van het onderwijs in brede zin. Middels inventarisatie is vast komen te staan dat de vereniging een gemiddeld risicoprofiel kent.

2.2.4 Materiële vaste activa.

De gebouwen, waarvan het juridisch eigendom bij het bevoegd gezag berust en het economisch eigendom sinds 1 januari 1997 bij het gemeentebestuur, zijn niet opgenomen in de balans en zijn om niet in bruikleen. Onderhoud en bouwkundige aanpassingen, zowel binnenzijde als buitenzijde van het gebouw, vallen sinds 1 januari 2015 onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag. De gemeente is nog uitsluitend verantwoordelijk voor nieuwbouw en grote renovaties. Het eigen aandeel in de nieuwbouw van De Rank alsmede de inrichting van het terrein van De Zaaier zijn geactiveerd en worden in 10 jaar afgeschreven. In 2017 is het pand Loodzetter 7 te Stadskanaal aangeschaft. Alle genoemde bouwkundige investeringen komen ten laste van de private reserve. De boekwaarde bedraagt per ultimo 2017 € 434.000. Tevens is in 2017 een verplichting aangegaan voor een eigen bijdrage in de bouw van een MFA te Stadskanaal waarin de Ark en het Gabriël Dam gehuisvest zullen worden.

In het verslagjaar werd voor € 236.000 (2016 € 318.000) aan nieuwe inventaris geactiveerd. De afschrijvingssystematiek is ingevoerd met ingang van het verslagjaar 2006. Er wordt afgeschreven over duurzame activa met een aanschafwaarde > € 500. Er wordt niet afgeschreven over de, voor zover nog aanwezige inventaris per 1.1.2016. De totale afschrijvingslast voor inventaris, apparatuur en leermiddelen bedroeg in 2017 € 338.000 en in 2016 € 339.000. De totale aanschafwaarde van de duurzame activa bedraagt ultimo 2017 bijna € 5,3 miljoen. De boekwaarde bedraagt per 31 december 2017 € 2,3 miljoen. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op algemeen aanvaarde bedrijfseconomische uitgangspunten.

2.2.4.1 Financiële vaste activa.

Hieronder vallen een tweetal vorderingen op respectievelijk Picto en De Bast zijnde het financieel belang dat de Scholengroep Perspectief heeft in deze organisaties. Tevens is hieronder opgenomen de vordering op Snappet inzake de waarborg in verband met tablets die in bruikleen zijn bij een aantal scholen.

2.2.5 Vorderingen.

De vorderingen laten een normaal beeld zien. De vordering op OC&W houdt verband met het betaalritme van de personele bekostiging. Deze bedraagt 7% van de totale personele lumpsumvergoeding voor het cursusjaar 2017/2018. Deze vordering wordt over de eerste 7 maanden van 2017 geëgaliseerd. De overige vorderingen hebben een normaal karakter en zijn dan wel worden begin 2018 ontvangen.

2.2.6 Liquide middelen.

De liquide middelen zijn met € 24.000 gedaald tot een bedrag van bijna € 4,8 miljoen door een afname van de vorderingen, een toename van de schulden en een positief exploitatie resultaat van € 27.000. De liquide middelen zijn uitgezet op normaal rentende rekeningen. Het gemiddeld rendement over het totaal van de uitstaande geldmiddelen bedroeg 0,3% in 2017 (was 0,6 % in 2016). De ook in 2017 nog verder gedaalde rentepercentages op spaartegoeden veroorzaken deze daling.

2.2.7 Eigen vermogen.

De algemene reserve publiek van Scholengroep Perspectief bedraagt op 31 december 2017, na toevoeging van het resultaat 2017, € 2,7 miljoen. Deze toevoeging is afgeleid van het “voorstel bestemming resultaat 2017” en bedraagt € 44.636 en betreft het resultaat op de normale bedrijfsvoering. De private bestemmingsreserves bedragen € 1.161.000. In 2017 is € 17.519 onttrokken zijnde de afschrijvingslasten op de bouwkundige investeringen. De bestemmingsreserves publiek bedragen € 1,4 miljoen. Bij beoordeling in 2017 door het College van Bestuur van het vrije vermogen van de vereniging in relatie met het noodzakelijke weerstandsvermogen en de risico's die de scholen lopen, is geconstateerd dat de opgebouwde reserves in zijn algemeenheid voldoende zijn om deze risico's te kunnen opvangen en dat een deel van de opgebouwde reserves beschikbaar zijn voor nieuwe investeringen (Zie tevens het punt 2.4.1 Weerstandsvermogen).

2.2.8 Vreemd vermogen: voorzieningen en kortlopende schulden

De stand van de voorziening jubilea was per ultimo 2017 € 117.000 en is daarmee voldoende voor het afdekken van de toekomstige verplichtingen. Door een gewijzigde berekeningssystematiek is in 2017 € 65.118 vrijgevallen ten gunste van de exploitatie. De voorziening onderhoud, die is bijgesteld op basis van het feit dat de vereniging per 1.1.2015 ook verantwoordelijk is voor de kosten van het onderhoud aan de buitenzijde van het gebouw, bedroeg per ultimo 2017 € 903.000. Middels inventarisatie (vastgelegd in een onderhoudsplan) is in 2017 een bedrag van € 197.000 als dotatie toegevoegd aan de voorziening. De onttrekkingen ten behoeve van groot onderhoud en bouwkundige aanpassingen bedroegen € 218.000. De kortlopende schulden zijn op hoofdlijnen gelijk aan het beeld in 2016.

Staat van baten en lasten

	Realisatie 2.017	Begroting 2.017	Realisatie 2.016
3. Baten			
3.1 Rijksbijdragen	14.187.134	13.743.000	14.136.839
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	20.854	61.000	9.940
3.5 Overige baten	248.208	224.000	262.655
Totaal baten	14.456.196	14.028.000	14.409.434
4. Lasten			
4.1 Personeelslasten	12.224.865	11.936.000	12.438.960
4.2 Afschrijvingen	387.049	348.000	339.300
4.3 Huisvestingslasten	802.371	774.000	775.035
4.4 Overige lasten	1.026.565	1.012.000	1.150.243
Totaal lasten	14.440.849	14.070.000	14.703.538
Saldo baten en lasten	15.346	- 42.000	-294.104
5 Financiële baten en lasten	11.771	20.000	31.122
Nettoresultaat	27.117	-22.000	-262.982

2.2.9 Exploitatie Scholengroep Perspectief.

Het positief exploitatieresultaat 2017 bedraagt € 27.117. In vergelijking met de begroting is dit een positief verschil van € 49.000. Het verschil kan op hoofdlijnen als volgt worden verklaard:

- Rijksbijdragen	€ 444.000	(verhoging personele lumpsum, lerarenbeurs en bijdragen SWV)
- Overige overheidsbijdragen	€ 40.000	(verschil betreft wegvallen gemeentelijke bijdragen, te hoog geraamd)
- Overige baten	€ 25.000	(detacheringsvergoeding SWV en projectmatige bijdragen)
- Personele lasten	€ 289.000	(cao maatregelen 2017, vrijval deel jubileavoorziening, scholing)
- Afschrijving	€ 40.000	(niet voorziene investering in inventaris/inrichting loodzetter)
- Huisvesting	€ 28.000	(afrekening gebruikersvergoeding Meidoorn, hogere onderhoudskosten en lagere energie kosten)
- Overige lasten	€ 15.000	(1,5% stijging, diverse plussen en minnen)
- Financiële baten	€ 8.000	(lagere renteopbrengsten)

Het voordelig exploitatie resultaat 2017 wordt conform het voorstel bestemmingsresultaat toegevoegd aan het eigen vermogen.

2.2.10 Baten.

Rijksbijdragen.

De rijksvergoeding voor het kalenderjaar 2017 bedraagt € 14.187.000 en valt € 444.000 (3,3%) hoger uit dan begroot. Hogere lumpsum vergoeding ter compensatie van de gestegen loonkosten, een niet voorziene bijdrage lerarenbeurs en hogere bijdragen vanuit het Samenwerkingsverband verklaren grotendeels dit verschil. Daarnaast is in 2017 een bedrag van € 120.000 door OCW teruggevorderd inzake een eerder verstrekte eenmalige huisvestingsbijdrage. Bij controle bleek niet aan de criteria te zijn voldaan. Inmiddels is bezwaar aangetekend maar op voorhand is het bedrag wel als last opgenomen in 2017.

De overige overheidsbijdragen zijn € 40.000 lager uitgevallen dan was begroot. Het structureel wegvallen van gemeentelijke bijdragen was in deze begroting nog niet meegenomen.

Overige baten.

De overige baten bedragen € 248.000 en bestaan o.a. uit de opbrengst betreffende verhuur van onroerende zaken, opbrengsten van detachering personeel en overige bijdragen van derden. De baten zijn € 24.700 hoger dan begroot vanwege diverse projectmatige bijdragen en verantwoording mutaties van de schoolrekeningen.

2.2.11 Lasten.

Personele lasten.

De totale personele lasten zijn per saldo € 289.000 (2,4%) hoger uitgevallen dan was begroot. Dit wordt o.a. veroorzaakt door hogere personele lasten ten gevolge van de CAO-maatregelen in 2017 en een stijging van de sociale lasten. Ondanks een wederom hoog ziekteverzuimpercentage en verdergaande inperking van de declaratiemogelijkheden binnen het vervangingsfonds zijn de loonkosten minder gestegen dan de ophoging van de personele lumpsum (3,3%). Hiermee is grotendeels een invulling gegeven aan de in de begroting 2017 aangekondigde besparing op de personele lasten van € 200.000.

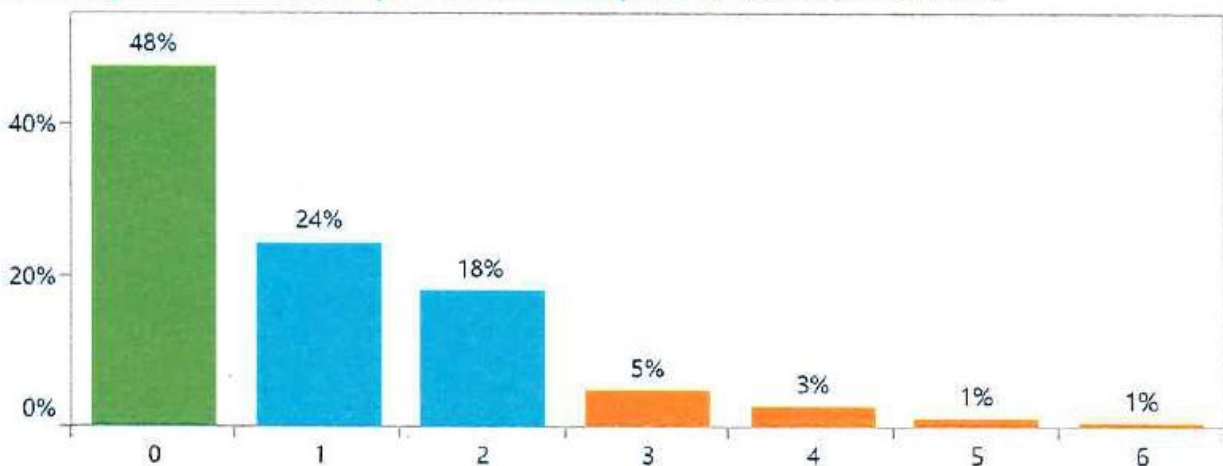
Contextbox (maximaal 3 afgesloten jaren en de afgelopen 12 maanden)

	2014	2015	2016	Afgelopen 12 mnd
PNV	49%	48%	38%	43%
Aantal mdw met verzuim	149	171	209	184
Aantal unieke mdw	295	330	336	324
ZVP	8,3%	10,0%	8,7%	8,8%
ZMF december	1,1	1,1	1,3	1,3
GZVD	25,6	24,0	20,8	20,8

Legenda links:

- dunne oranje lijn: maand cijfer
- dikke blauwe lijn: 12 maanden voortschrijdend gemiddelde

Percentage medewerkers per verzuimfrequentie (afgelopen 12 maanden)

Typering verzuim

- 0 verzuimmeldingen
- 1 of 2 keer verzuimd
- frequent verzuimers

Afschrijvingen.

Op aangeschafte inventaris en leermiddelen wordt jaarlijks afgeschreven op basis van de in de grondslagen van de jaarrekening genoemde termijnen. Ten opzichte van de begroting zijn de afschrijvingslasten met € 39.500 toegenomen. De aanschaf, inrichting en aanpassing van het pand Loodzetter 7 was niet geraamd evenals investeringen in het Mozaïek (stonden gepland voor 2018). De afschrijving van het pand Loodzetter komt t.l.v. het privaat vermogen.

Huisvestingslasten.

De huisvestingslasten zijn in 2017 met 3,6% (€ 28.000) gestegen t.o.v. de begroting. De gebruikersvergoedingen van met name De Meidoornschool namen wederom toe. De kosten voor klein onderhoud lieten ook een forse stijging zien: € 31.000 (56% t.o.v. de begroting). De energielasten (20%) en de schoonmaakkosten (7%) vielen lager uit dan in de begroting was opgenomen.

Overige lasten.

De overige instellingslasten laten een lichte overschrijding zien van € 14.000 (1,4%). Er is sprake van plussen en minnen. Door de gewijzigde boekingsystematiek t.g.v. de overgang naar het rekeningschema van Akorda per 1 november zijn zaken op onderdelen over het jaar 2017 moeilijk vergelijkbaar.

2.2.12 Rentebaten/rentelasten.

De werkelijk ontvangen rente viel in 2017 wederom lager uit dan in de begroting was geraamd. De nog steeds dalende rentetarieven op uitstaande geldmiddelen zijn hieraan debet. De renteopbrengsten op normale spaartegoeden zijn erg laag maar mogen verondersteld worden als het maximaal haalbare binnen de mogelijkheden die de regeling beleggen en belenen biedt. Het rendement op de liquide middelen bedroeg in 2017 0,25% (was 0,6% in 2016).

2.2.13 Tenslotte.

Door de meerjarige plannen voor personeel, onderhoud en vervanging van inventaris nauwgezet te bepalen en om te zetten naar een meerjarenbegroting kan inzage worden verkregen in hoeverre de beschikbare middelen afgezet kunnen worden tegen de verplichtingen van de vereniging. Tevens wordt rekening gehouden met de wensen die binnen de organisatie leven. Het is dan ook van bijzonder belang om tijdig in te spelen op onderwijskundige ontwikkelingen en fluctuaties in leerlingenstromen. Mede gelet op bovenstaande zaken wordt planmatig gewerkt aan voorzieningen voor het onderwijs en worden tevens plannen gemaakt voor een adequate inzet van middelen voor personeel, gebouwen en ICT. Voor de verdere onderwijskundige en organisatorische aanpassing wordt voor zover noodzakelijk en gewenst vanuit de jaarlijks beschikbare middelen en de opgebouwde reserves financiële ruimte gecreëerd om de kwaliteit en de omvang van het onderwijsaanbod te kunnen handhaven en waar nodig te verbeteren.

De financiële positie is nog steeds gezond en de vereniging heeft middels gereserveerde middelen en voorzieningen een aanzienlijke buffer opgebouwd. De financiële kengetallen bevestigen dat beeld. Door de toch nog te verwachten verdere terugloop van de leerlingenaantallen wordt dit beeld, uitgaande van de begrotingscijfers 2018 -2022, enigszins ongunstiger. Echter nog niet in die mate dat dit tot knelpunten leidt. Ondanks een verdere afname van het aantal leerlingen zien we geen formatieve knelpunten. Gezien de leeftijdsopbouw van onze personeelsleden verwachten we in de komende jaren een aanzienlijke uitstroom. Dit zou zelfs tot gevolg kunnen hebben dat het aantrekken van nieuwe personeelsleden wel eens tot problemen zou kunnen leiden.

In de meerjarenbegroting is voor zover bekend en redelijkerwijs in te schatten met deze aspecten voldoende rekening gehouden. Ook naar nieuwe ontwikkelingen is gekeken en ook de hiermee gepaard gaande investeringen zijn meegenomen.

Het College van Bestuur stelt voor om het nadelig exploitatieresultaat toe te voegen aan de algemene reserve en de bestemmingsreserves een en ander overeenkomstig het voorstel bestemming van het exploitatieresultaat conform de bijlage resultaatbestemming.

2.3 Treasury- en financieringsbeleid.

De uitgangspunten van het voorschrift beleggen en belenen is vertaald in een treasurystatuut. Het afgelopen jaar is binnen de kaders van dit statuut gehandeld.

Per ultimo 2017 stonden de tegoeden van de vereniging, die voor langere tijd niet aangewend behoeften te worden voor de directe bedrijfsvoering op depositorekeningen of andere spaarvormen. De regeling “beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek” heeft ook hierbij als basis gediend. Treasuryzaken zijn in het verslagjaar met regelmaat op het bestuursoverleg besproken.

Het bestuur beschikt over een meerjareninvesteringsplan. Investerings zullen worden gefinancierd met eigen middelen. Er is voor de komende jaren geen behoefte aan het aantrekken van externe financiering.

2.4 Financiële kengetallen.

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste financiële kengetallen weergegeven. De kengetallen, met uitzondering van de rentabiliteit, voldoen aan de minimumnorm die door het college van bestuur daaraan zijn gesteld.

Scores per 31-12-2017	Werkelijk	Signaalwaarde
Vermogensbeheer		
Kapitalisatiefactor	55,5%	35,00%
Weerstandvermogen	36,2%	10% < WV < 40%
Solvabiliteit	61,6%	20,0%
Budgetbeheer		
Rentabiliteit	0,2%	0% < R < 5%
2. Liquiditeit (current ratio)	2,68	0,5 < Liq < 1,5

2.4.1 Kapitalisatiefactor en weerstandvermogen op basis van grondslagen OC&W.

De kapitalisatiefactor, een ratio die is ontstaan vanuit de opdracht die de commissie Don heeft gekregen van het ministerie van OC&W om onderzoek te doen naar de financieringsstructuren en financiële risico's van onderwijsinstellingen, dient eigenlijk ter vervanging van het kengetal weerstandvermogen en heeft als doel om te signaleren of een onderwijsinstelling zijn kapitaal al dan niet efficiënt benut. De kapitalisatiefactor is het verhoudingsgetal tussen balanstotaal en totale baten en bedraagt per ultimo 2017 55,5% en ligt daarmee ruim boven de landelijke signaleringsgrens van 35%. Het betreft hier een norm die vrij algemeen is. Een percentage boven deze grens duidt op een inefficiënte benutting van kapitaal. Er zou in dat geval ruimte zijn om meer vermogen in te zetten ten behoeve van de normale bedrijfsvoering dan wel voor eenmalige investeringen. De bestuursspecifieke signaleringsgrens is berekend op 37% en een correctie van de kapitalisatiefactor door deze met zowel het private vermogen als de balanswaarde van de gebouwen en terreinen te corrigeren geeft een percentage van 48%. Beide laatste percentages liggen dicht bij elkaar.

Om een betere interpretatie van de kapitalisatiefactor mogelijk te maken kan deze uitgesplitst worden in een transactiefunctie, een financieringsfunctie en een bufferfunctie. Hieruit valt af te leiden dat de buffercapaciteit (de benodigde liquiditeit voor het afdekken van (rest) risico's) € 0,7 miljoen bedraagt. Gezien noodzakelijke investeringen van zowel materiële vaste activa als in gebouwen en onzekerheden omtrent toekomstige exploitatieresultaten is dit bedrag alleszins acceptabel.

De financiële ruimte per ultimo 2017 is berekend op € 1,3 miljoen. Dit bedrag is bepaald aan de hand van het totaal aanwezige kapitaal en het benodigd kapitaal.

Als buffer voor onvoorziene risico's is een weerstandvermogen opgebouwd van 36% (incl. de component gebouwen en terreinen). Bij de berekening van dit kengetal is het totale eigen vermogen, zonder onderscheid naar bestemmingsreserves en private reserves, afgezet tegen de totale exploitatiebaten. Het bevoegd gezag heeft bepaald dat de waarde van het kengetal weerstandsvermogen op basis van een risico-inventarisatie minimaal 15% moet bedragen. Hier wordt dus ruimschoots aan voldaan.

2.4.2 Solvabiliteit.

De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen het "eigen vermogen" en het totale vermogen. Het geeft aan in hoeverre de vereniging in staat is om op de langere termijn te voldoen aan haar financiële verplichtingen. De waarde van dit kengetal is ultimo 2017 berekend op bijna 62%. Dit is ruim hoger dan het vastgelegde minimum van 20%.

2.4.3 Liquiditeit.

Liquiditeit geeft aan in hoeverre het bestuur op korte termijn aan haar verplichtingen, zoals kortlopende schulden, maar ook betalingen salarissen en bekostiging investeringen, kan voldoen. De liquiditeit over de jaren 2017 bedraagt 2,7. Dit percentage ligt ruim boven het binnen het onderwijs gehanteerde minimum van 0,5. Met betrekking tot het treasurybeheer is bepaald dat een hoger kengetal voor de actuele bedrijfsvoering geen probleem is.

2.4.4 Rentabiliteit.

De rentabiliteit wordt bepaald door het "resultaat uit gewone bedrijfsvoering" te delen door het totaal aan baten. In non-profit organisaties wordt de rentabiliteit ook wel het begrotingsoverschot genoemd (of het begrotingstekort bij een negatief exploitatieresultaat). De norm is vastgesteld op 0%. Het bestuur streeft naar een volledig evenwicht tussen de jaarlijkse baten en lasten. De begroting 2017 toonde een negatief saldo van € 22.000. Het uiteindelijke resultaat ad € 27.000 is positief. De rentabiliteit in 2017 komt dan uit op 0,2 %.

2.4.5 Continuïteitsparagraaf

In de meerjarenbegroting 2018-2022 is rekening gehouden met inkomsten afgeleid van een geprognoseerd leerlingenaantal. De personele uitgaven zijn gebaseerd op de formatie per 01-10-2017. De boventaligheid in de formatie waarin per 1.8.2016 nog sprake was is weggewerkt. Vanaf het schooljaar 2017-2018 is dan ook sprake van een goede balans tussen personele inkomsten en uitgaven hetgeen zich ook vertaalt in de exploitatieresultaten van de jaren 2018 – 2020. Vanaf 2021 dient zich een negatief resultaat aan maar de ontwikkelingen in de komende jaren staan niet stil en er zal dan ook voldoende ruimte zijn om tijdig maatregelen te nemen om de tekorten die zich vanaf dat jaar aandienen het hoofd te kunnen bieden. Met name de personele exploitatie hebben we weer in de grip. De materiële exploitatie en dan met name de huisvestingslasten bieden meer zorg voor de toekomst.

2.4.6 Belangrijkste risico's en onzekerheden

Een groot risico vormt nog steeds het ziekteverzuim. Ultimo 2017 lag dit percentage rond 9% (€ 650.000 aan vervangingskosten). Mede gezien de ontwikkelingen bij het Vervangingsfonds (eigenrisicodragers dan wel hogere premies en minder declaratiemogelijkheden) zal dit percentage drastisch moeten dalen. Maatregelen die tot dusverre zijn uitgevaardigd hebben helaas nog niet tot het beoogde resultaat geleid. Het achterstallig onderhoud van onze schoolgebouwen vormt ook een punt van zorg en aandacht. Veel gebouwen verkeren in een dussdanige staat van onderhoud dat er op korte termijn fors geïnvesteerd dient te worden. De onderhoudsvoorziening is hierin niet toereikend omdat ingaande 2015 de volledige verantwoording voor het onderhoud buitenzijde gebouw bij het bevoegd gezag van de vereniging is komen te liggen en er geen aanvullende middelen beschikbaar zijn gesteld in relatie tot de staat van onderhoud van dat moment. Ook investeringen in het kader van energiebesparing zijn noodzakelijk dan wel gewenst. Met deze aspecten is in de meerjarenbegroting nauwelijks rekening gehouden omdat hiervoor simpelweg geen ruimte beschikbaar was. Realisatie zal leiden tot intoring van de financiële ruimte en zal tevens de druk op de exploitatie vergroten. Er wordt naarstig gezocht naar mogelijkheden om enerzijds kosten te besparen en anderzijds inkomsten te vergroten. Wat dit laatste betreft zijn we in grote mate afhankelijk van onze subsidieverstrekker en daarin zit wellicht de grootste onzekerheid. We dekken ons ten aanzien van dit aspect dan ook stevast in binnen de begroting maar komen regelmatig voor negatieve verrassingen te staan.

College van Bestuur, Raad van Toezicht en schooldirecties worden middels een managementrapportage periodiek geïnformeerd over de voortgaande begrotingsuitputting in relatie tot de realisatiegegevens, relevante kengetallen en gegevens met betrekking tot personeel en organisatie. Voor het verslag van de Raad van Toezicht verwijzen wij naar hoofdstuk 5 van dit bestuursverslag.

Het interne risicobeheersings- en controlesysteem werkt naar behoren. De vereniging kent een gemiddeld risicoprofiel. In eerdere jaren was dit nog laag maar door zowel interne als externe ontwikkelingen nemen de risico's toe. In 2018 zal een externe partij een uitgebreide risicoanalyse doen.

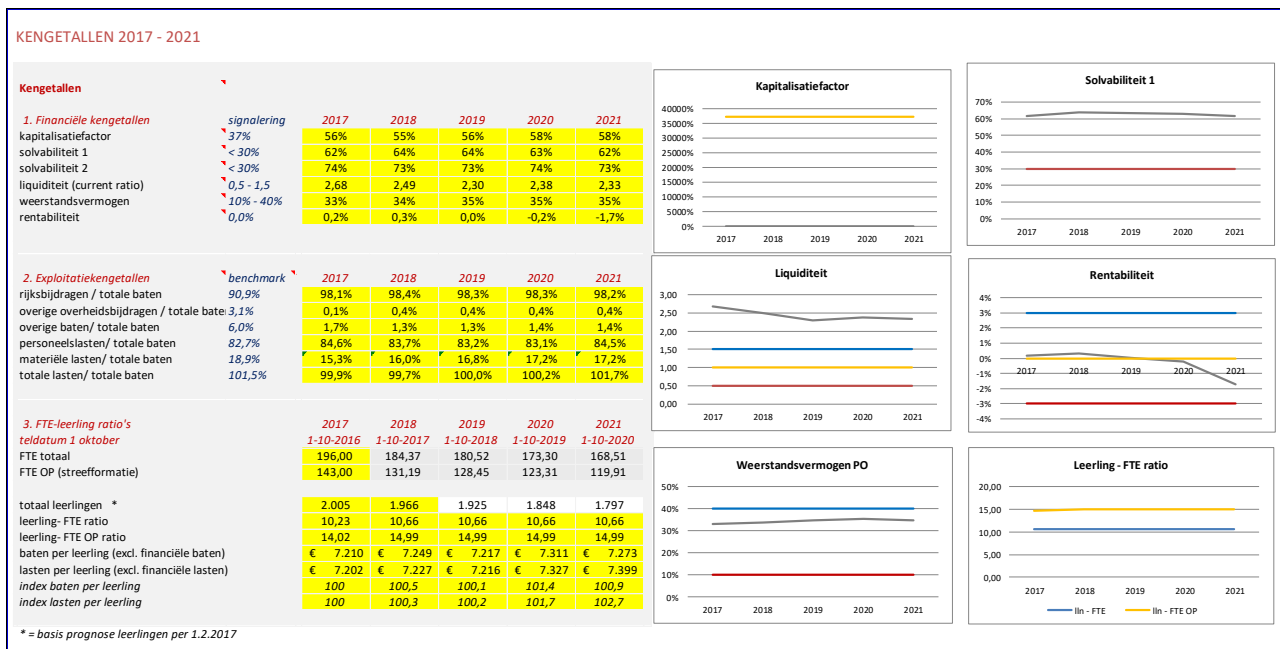
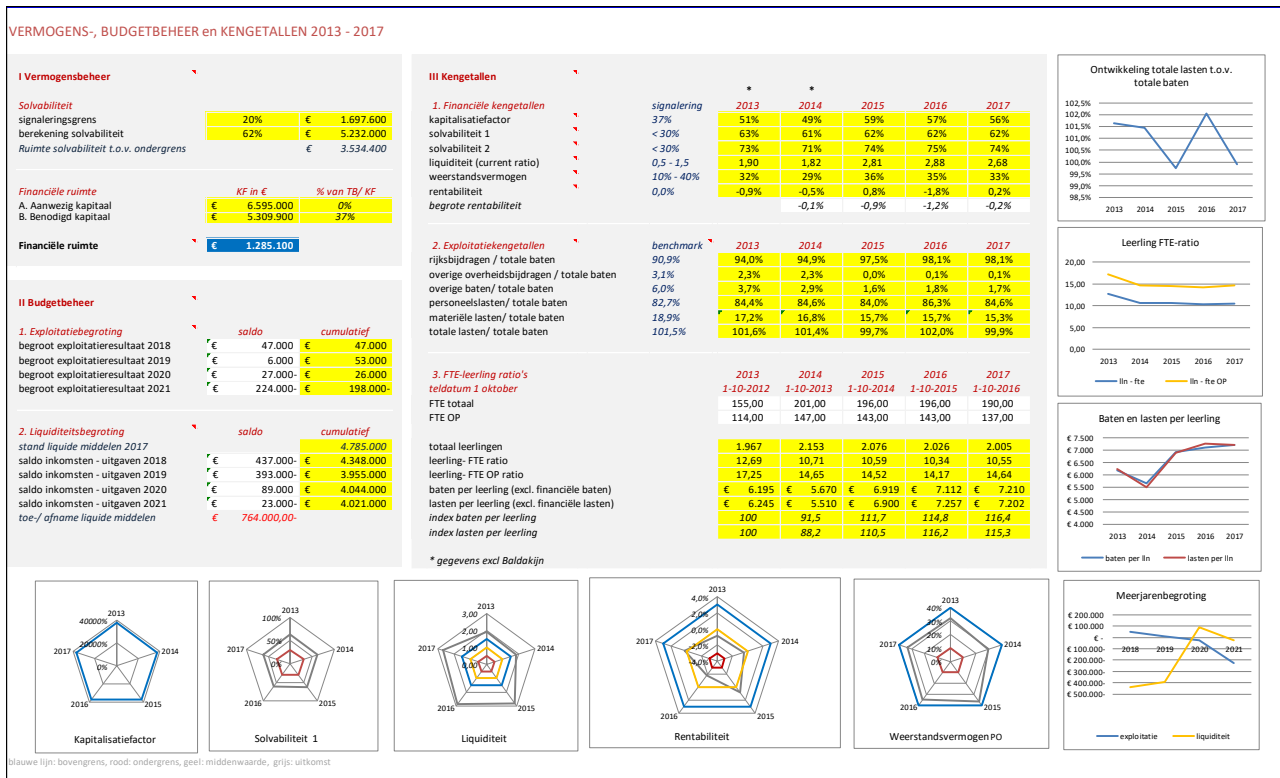

GEGEVENS JAARREKENING en BEGROTING
Scholengroep Perspectief

	Jaarrekening		Begroting	Realisatie	Meerjarenbegroting			
	2015	2016	2017		2018	2019	2020	2021
1. Activa								
1.2 Materiële vaste activa	2.160	2.138		2.303	2.554	2.961	2.895	2.726
1.3 Financiële vaste activa	170	170		190	170	170	170	170
<i>Vaste activa</i>	2.330	2.308		2.493	2.724	3.131	3.065	2.896
1.5 Vorderingen	1.045	1.303		1.210	1.136	1.144	1.169	1.135
1.7 Liquide middelen	5.423	4.809		4.785	4.348	3.955	4.044	4.021
<i>Flottende activa</i>	6.468	6.112		5.995	5.484	5.099	5.213	5.156
Totale Activa	8.798	8.420		8.488	8.208	8.230	8.278	8.052
<i>waarvan gebouwen en terreinen</i>	230	190		434	434	434	434	434
2. Passiva								
2.1 Eigen vermogen	5.467	5.204		5.232	5.230	5.236	5.209	4.985
2.2 Voorzieningen	1.028	1.092		1.019	779	779	876	857
2.4 Kortlopende schulden	2.303	2.124		2.237	2.199	2.215	2.193	2.210
Totale Passiva	8.798	8.420		8.488	8.208	8.230	8.278	8.052
<i>waarvan bestemmingsreserve privaat</i>	1.223	1.201		1.201	1.179	1.179	1.179	1.179
3. Baten								
3.1 Rijksbijdragen	14.007	14.137	13.743	14.187	14.018	13.659	13.277	12.835
3.2 Overige overh.bijdragen en -subs.	132	10	61	21	51	51	51	51
3.5 Overige baten	224	262	224	248	183	183	183	183
totaal baten	14.363	14.409	14.028	14.456	14.252	13.893	13.511	13.069
4. Lasten								
4.1 Personeelslasten	12.067	12.439	11.941	12.225	11.925	11.560	11.223	11.042
4.2 Afschrijvingen	310	339	344	387	375	452	469	445
4.3 Huisvestingslasten	807	775	774	802	740	732	740	732
4.4 Overige lasten	1.140	1.150	1.004	1.027	1.168	1.146	1.109	1.077
totaal lasten	14.324	14.703	14.063	14.441	14.208	13.890	13.541	13.296
Saldo baten en lasten	39	294	35	15	44	3	30	227
5. Financiële baten en lasten								
financiële baten	81	31	13	12	3	3	3	3
	81	31	13	12	3	3	3	3
Netto resultaat	120	263	22	27	47	6	27	224

alle bedragen x 1000

Ook de kengetallen bevestigen dat de uitkomsten van de meerjarenbegroting, wel rekening houdende met de beoogde bezuinigingen, geen directe invloed op de continuïteit van de bedrijfsvoering zullen hebben. De meeste kengetallen blijven nog ruim boven de ondergrens van de signaleringswaarde.

Hoofdstuk 3. Onderwijskundig beleid

3.1 *Onderwijskwaliteit.*

Scholengroep Perspectief biedt op alle scholen eigentijds en kwalitatief hoogwaardig onderwijs aan, dat aansluit bij de maatschappelijke ontwikkelingen. Het verbeteren van het onderwijs is een voortdurend proces in de kwaliteitszorg van de scholen. Daarbij streven we naar een kwaliteitsniveau dat boven de wettelijke eisen ligt zoals vastgelegd in het 'Onderzoekskader 2017' van de onderwijsinspectie.

Inspectie

De inspectie van het Onderwijs houdt toezicht op de kwaliteit van het onderwijs. De werkwijze is in 2017 drastisch gewijzigd. De inspectie richt zich met name op het bestuur, waarbij het gaat om de vragen: is de sturing op kwaliteit op orde en is er sprake van deugdelijk financieel beheer. Meer dan voorheen wordt het bestuur aangesproken op het beleid en de onderwijskwaliteit. Wel blijft de inspectie – weliswaar met andere accenten - het risicogerichte onderzoek uitvoeren.

In september 2017 heeft de inspectie dit onderzoek voor het eerst uitgevoerd. Hoewel er aandachtspunten zijn genoemd heeft de inspectie geen ernstige risico's geconstateerd voor onze scholen. Aanvullende extra onderzoeken waren daarom niet nodig.

Op bestuursniveau heeft de inspectie de onderzochte standaarden kwaliteitscultuur, verantwoording en dialoog en financiën beoordeeld met voldoende en de standaard kwaliteitszorg met onvoldoende. De inspectie heeft geconstateerd dat het kwaliteitszorgsysteem volop in ontwikkeling is, maar op dit moment nog onvoldoende adequaat functioneert. Gezien de situatie op dat moment kunnen we ons deels vinden in dit oordeel. De waardering voor de ingezette kwaliteitsontwikkelingen vinden we echter onvoldoende terug in de rapportage.

Kwaliteitsontwikkeling

Scholengroep Perspectief heeft stevig geïnvesteerd in de ontwikkeling van kennis en vaardigheden van de personeelsleden. Naast teamscholing is er dit jaar weer voor het eerst sinds een aantal jaren samen met VCO Midden en Oost-Groningen een aanbod van persoonlijke scholing ontwikkeld met workshops en trainingen die aansluiten bij de behoeften van leerkrachten. Grote belangstelling was daar voor workshops die aansluiten bij het onderwijs aan de kleuters, de doorgaande ontwikkeling zoals de aansluiting van groep 2 naar 3 en het versterken van vaardigheden in het voeren van gesprekken met kinderen (begeleiding, eigenaarschap en portfolio). De aandacht voor het jonge kind zien we in een breder kader terug. Binnen de scholen en ook op bestuursniveau is behoefte aan een herbezinning op het jonge kind (doorgaande lijn van opvang naar school, maar ook inhoudelijk als het gaat om onderwijsprogramma's en begeleiding). Een tweede lijn die zichtbaar wordt, is de zoektocht van scholen om het onderwijs op een andere manier te organiseren.

Om het kwaliteitssysteem verder te ontwikkelen is de bestuurlijke schoolmonitor in de praktijk gebracht. Op basis van vastgestelde thema's wordt er in managementgesprekken ingegaan op de schoolontwikkeling, de opbrengsten en de ingezette verander- of verbetertrajecten. Bovenschools is er een grote impuls gegeven aan de ontwikkeling van het kwaliteitssysteem door de implementatie van de domeinwerkgroepen. Daarmee wordt centrale beleidsontwikkeling voorbereid. Voorstellen worden voorgelegd voor advies aan het directeurenoverleg en waar mogelijk ook aan het netwerk-IB en het Steunpunt Passend Onderwijs. Doel is om deze verschillende disciplines in de toekomst zoveel mogelijk gezamenlijk deel uit te laten maken van de domeinwerkgroepen. Dat is om praktische en organisatorische redenen nu nog niet mogelijk.

3.2 *Opbrengsten Schooleindonderzoek (SEO)*

Op de scholen van Scholengroep Perspectief wordt de Centrale Eindtoets van Cito afgenomen. In de afgelopen jaren zijn er nieuwe toetsen op de markt gekomen. Naar aanleiding van deze ontwikkeling gaan we in 2018 onderzoeken of we de huidige toets blijven houden of toch gaan kiezen voor een andere.

Het schooleindonderzoek is ook in 2017 afgenomen op de scholen. Eén school heeft niet meegedaan, omdat de 2 leerlingen in groep 8 onder de vrijstellingsregeling vielen. In de tabel hieronder zijn de resultaten weergegeven over de laatste 5 jaar.

Meerjarenoverzicht eindopbrengsten periode 2013-2017

	2013	2014	2015	2016	2017
Anne de Vries	538,2	531,0 **	537,4	533,5	536,2
Ark	531,8	533,2	540,1	536,9	536,6
Gabriël Dam	527,7	529,3	540,1	532,1	535
Gebint	537,6	535,8	529,7	535,2	536,5
Höchte	541	538,5	537,7*	537,3	538,2
Hoeksteen	533,4*	535,3 *	538,1	540,7*	536,7
Lindenborgh	533,8	533,5*	534,0	538,5	526*
Maarsborg	533	540,4*	540,4	540,1	539,1
Oranje Nassauschool	535,9	535,1	530,0	535,1*	534
Rank	534	535,4	538,6	535,7	538,5*
Verbindingsweg	537,9	528,8	532,9	535,3	
Zaaier	535,9*	532,3*	539,6	540,7	537,4
Zandtange	532,2	539,3 *	536,6	537,4	530,1
Scholengemiddelde	534,8	533,7	536,5	536,6	536,0
Landelijk gemiddelde	534,7	534,4	534,8	534,5	535,1

* op basis van herberekening

** eventueel herberekening bespreken en onderbouwen tijdens een volgend inspectiebezoek

	boven bovengrens
	boven landelijk gemiddelde en onder bovengrens
	onder landelijk gemiddelde en boven ondergrens
	onder ondergrens

De kwantitatieve en kwalitatieve analyse van de opbrengsten heeft geleid tot een aantal conclusies en bevindingen:

1. De gemiddelde score van alle scholen binnen Perspectief is de laatste jaren van onder het landelijk gemiddelde gestegen naar boven het landelijk gemiddelde.
2. Hoewel de gemiddelde score dit jaar iets lager is dan voorgaande jaren blijven we op de goede weg wat de eindopbrengsten betreft.
3. Er is nog onvoldoende sturing op de resultaten mogelijk. De resultaten laten nog te grote fluctuaties zien in de opbrengsten. Nog onvoldoende grip hebben op de resultaten impliceert dat we ook nog onvoldoende zicht hebben op (mogelijke) knelpunten en risico's. Wel zijn een aantal scholen bezig om gericht actie te ondernemen op onderdelen van het schooleindonderzoek.
4. De minder goed scorende scholen in het verleden doen het ook dit jaar iets beter. De beter tot goed scorende scholen stabiliseren of laten een (kleine) terugval zien. Dat het gemiddelde resultaat lager uitvalt dan vorig jaar heeft m.n. te maken met de zeer lage score van de Lindenborg. De verwachting is overigens dat alle drie scholen die nu rood hebben gescoord het volgend jaar (veel) beter doen.
5. Resultaten rekenen en taal zijn ruim voldoende. Ondergemiddelde scores bleken dit jaar beter te duiden dan in voorgaande jaren. Scholen kunnen daar hun voordeel mee doen.
6. Wereldoriëntatie blijft een grillig onderdeel. Aandachtspunt hier is dat de gemiddelde score op dit onderdeel op een aantal scholen behoorlijk afwijkt van het patroon rekenen / taal.
7. Diepere vraag daarbij is hoe het gesteld is met de aandacht voor de ontwikkelingen van vaardigheden die bij dit vakgebied een rol spelen (denk hierbij ook aan relatie met 21e eeuwse vaardigheden).

Naar aanleiding van afwijkende resultaten op de schooleindtoets hebben alle scholen – waar dat aan de orde was – overleg gehad met de ouders v.w.b. de schoolkeuze VO. Dit heeft in een aantal gevallen geleid tot aanpassing van het advies. In de meeste gevallen ging het om aanscherping van een dubbeladvies (bijv. VBMO-TL/HAVO of HAVO/VWO).

Uitstroomgegevens SBO en (V)SO

Onder Scholengroep Perspectief vallen 2 scholen waar speciaal onderwijs wordt gegeven. Dat betreft de speciale school voor basisonderwijs De Baldakijn en de school voor (voortgezet) speciaal onderwijs De Meidoornschool. Voor deze beide scholen geldt dat zijn niet het verplichte schooleindonderzoek moeten afnemen bij de oudste leerlingen. Voor deze scholen zijn de uitstroomgegevens belangrijk. In het overzicht zijn deze gegevens van de afgelopen jaren opgenomen.

Uitstroomgegevens De Baldakijn periode 2014 t/m 2017

	2014/15	2015/16	2016/17
PrO		32	28
VMBO (met ondersteuning)		23	15
Totaal		55	43

Uitstroomgegevens SO Meidoornschool periode 2014 t/m 2017

	2014/15	2015/16	2016/17
ZMLK/ZMOK/MKD	1		
SO		2	3
SBO	1	1	
Overig	1		
Totaal	3	3	3

Het totaal aantal leerlingen aan het eind van het schooljaar 2016-2017 was 59, waarvan 37 jongens en 22 meisjes. Hiervan wonen 8 leerlingen in een andere setting dan de eigen thuissituatie, waarvan 7 leerlingen in een pleeggezin en 1 leerling in een gezinsvervangend tehuis. Daarnaast komen 7 leerlingen uit gebroken gezinnen, waarvan 3 leerlingen opgroeien in een éénoudergezin en 4 leerlingen in een samengesteld gezin.

Uitstroomgegevens VSO Meidoornschool periode 2014 t/m 2017

	2014/15	2015/16	2016/17
Begeleid werken	13		
Vrije bedrijf	1		
Route Arbeid		3	6
Dagbesteding		10	4
VSO	1		3
Overig			3
Totaal	15	13	16

Het totaal aantal leerlingen aan het eind van het schooljaar 2016-2017 was 52, waarvan 33 jongens en 19 meisjes. 10 Leerlingen wonen in een andere setting dan de eigen thuissituatie, hiervan wonen 7 leerlingen leerlingen in een pleeggezin en 3 leerlingen wonen in een gezinsvervangend tehuis. Daarnaast komen 13 leerlingen uit gebroken gezinnen, 4 leerlingen groeien op in een één oudergezin, 9 leerlingen in een samengesteld gezin.

3.3 Strategisch beleid.

De thema's die in het vastgestelde strategisch beleidsplan 2015-2019 staan beschreven zijn voor een belangrijk deel onderwerp geweest van de agenda m.b.t. de beleidsontwikkeling. Veranderde omstandigheden, voortschrijdend inzicht en maatschappelijke ontwikkelingen hebben echter deels ook geleid tot een aanpassing van de meerjarenplanning. Voorbeelden van koersverlegging zijn zichtbaar op

terreinen als ICT en veiligheid in de school. Niet voorzien was binnen het terrein van personeelsbeleid de ontwikkeling m.b.t. de personele bezetting (vervangingsproblematiek, lerarentekort). Een ander belangrijk thema dat wel op de agenda stond, maar door nieuwe ontwikkelingen en inzichten geleid heeft tot de start van een proces van bezinning is passend onderwijs (zie onder 3.4).

3.4 Passend onderwijs

Om ervoor te zorgen dat alle kinderen een passende plek krijgen, hebben de besturen regionale samenwerkingsverbanden gevormd. Alle scholen die deel uitmaken van Scholengroep Perspectief zijn aangesloten bij het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO 20.01. De VSO-afdeling van De Meidoornschool is aangesloten bij het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO 20.02 Groningen Ommelanden.

In het samenwerkingsverband PO werken alle scholen voor primair onderwijs van de provincie Groningen en de Drentse gemeente Noordenveld samen. Zowel basisscholen, als scholen voor speciaal onderwijs (SO cluster 3 en 4) en speciale scholen voor basisonderwijs (SBO) behoren tot genoemd samenwerkingsverband. De scholen in het samenwerkingsverband maken afspraken over onder andere de begeleiding en ondersteuning die alle scholen in de regio kunnen bieden en over welke leerlingen een plek kunnen krijgen in het (voortgezet) speciaal (basis)onderwijs. Ook maakt het samenwerkingsverband afspraken met de gemeenten in de regio over de inzet en afstemming met (jeugd)zorg.

Visie en beleid

De huidige visie op passend onderwijs is toe aan revisie. Behalve nieuwe ontwikkelingen en inzichten is gebleken dat de beschikbare arrangementen onvoldoende aansluiten bij de behoeften die ervaren worden in de scholen.

In het najaar is gestart met een extern onderzoek naar de kwaliteit van de basisondersteuning in de verschillende scholen. Ook wordt daarbij gekeken naar de extra ondersteuning die de scholen bieden om zicht te krijgen op de zorgzwaarte en de ervaren knelpunten daarbij. Daarnaast heeft elke school in kaart gebracht welke leerlingen extra zorg en ondersteuning krijgen en wat de zwaarte daarvan is. De resultaten zullen begin 2018 worden gepresenteerd. Deze informatie zal vervolgens van belang zijn voor het opstellen van de nieuwe schoolondersteuningsprofielen.

Eveneens is er een interne discussie op gang gekomen rondom de vraag wat goed (passend) onderwijs is. De bezinning hierop zal in het komende jaar verder handen en voeten worden gegeven.

Steunpunt Passend Onderwijs.

In de scholen is veel deskundigheid waardoor leerproblemen maar ook opgroei- en opvoedproblemen tijdig kunnen worden gesignaleerd. Scholen kunnen lichte curatieve interventies uitvoeren. Als een school behoefte heeft aan advies of ondersteuning, dan kan een beroep worden gedaan op het Steunpunt Passend Onderwijs van Scholengroep Perspectief. In het Steunpunt Passend Onderwijs werken enkele deskundigen samen. Het Steunpunt Passend Onderwijs is dus een expertisecentrum voor hulpvragen van scholen met betrekking tot:

Leerproblematiek	Gedragsproblematiek
Didactische problematiek	Sociaal-emotionele problematiek
Medische- en motorische problematiek	Zorgstructuur
Groepsdynamiek	Klassenmanagement

Hun expertise kan worden ingezet voor de uitvoering van een drietal taken, te weten:

- Consultatie en advisering: adviseren basisscholen met betrekking tot de ondersteuningsbehoefte van een leerling (handelingsalternatieven, eigen leerlijn, arrangement).
- Onderzoek: uitvoeren van onderzoek in overleg met de basisschool (pedagogisch / didactisch / psychologisch / video interactiebegeleiding / observatie).
- Beoordeling: evalueren of een basisschool naar vermogen heeft gehandeld om het kind op de eigen school een passend onderwijsaanbod te doen en ook of het opgebouwde leerlingendossier voldoende informatie bevat om een toelaatbaarheidsverklaring te ontvangen voor een school voor speciaal basisonderwijs (SBO) of een school voor speciaal onderwijs (SO). Het Steunpunt Passend Onderwijs

brengt advies uit aan het College van Bestuur, die goedkeuring moet geven voor een aanmelding bij het SBO, het SO of een aangepast arrangement voor extra ondersteuning op een basisschool.

Leernetwerk voor intern begeleiders.

Het netwerk van interne begeleiders is in 2017 geëvalueerd. Op basis daarvan is geconstateerd dat de rol en taak van de interne begeleiders in de afgelopen jaren dusdanig is gewijzigd dat herpositionering nodig is. Het in 2014/15 opgestarte netwerk is daarmee een nieuwe fase ingegaan.

De bezinning heeft geleid tot een nieuwe functiebeschrijving waarin naast de huidige werkzaamheden vooral de focus wordt gelegd op de werkvelden innovatieve schoolontwikkeling en bovenschoolse beleidsadvisering. Het IB-Netwerk heeft daardoor naast de ondersteunende functie ook die van beleidsontwikkeling en -advisering gekregen. Ook de organisatie van het netwerk is gewijzigd. Was tot nu toe sinds de start in 2014/15 de aansturing in handen van een externe deskundige nu is deze verschoven naar de interne organisatie.

3.5 Veiligheidsbeleid

Vanaf augustus 2015 geldt dat we een wettelijke zorgplicht hebben wat betreft de sociale veiligheid van onze leerlingen. Wij vinden het welzijn en welbevinden van ieder die bij onze organisatie betrokken is belangrijk. Ons veiligheidsbeleid was daar ook al op ingericht. De nieuwe wetgeving is voor ons aanleiding geweest om het beleid te evalueren en te actualiseren. Waar nodig worden nieuwe aspecten toegevoegd. Uit de evaluatie is gebleken dat het bestaande beleid onvoldoende bekend is bij ieder en dat bepaalde onderdelen gedateerd zijn en dus herschreven dienen te worden. Ook zijn alle schoolgidsen in het najaar van 2017 op dit onderdeel getoetst. Aan de scholen is hiervan een terugkoppeling gegeven, inclusief aandachtspunten, tips en handreiking t.b.v. de volgende uitgave van de schoolgids.

Op alle scholen is een gestandaardiseerd instrument ingevoerd voor het jaarlijks monitoren van de ervaren sociale en fysieke veiligheid van alle leerlingen en hun welbevinden. Alle scholen gebruiken een instrument dat voldoet aan de Cotan-richtlijnen.

Op alle scholen wordt een nieuw programma voor sociaal-emotionele ontwikkeling ingevoerd. De meeste scholen hebben dit ondertussen ook gerealiseerd. Aan dit programma is gelijk de monitor gekoppeld. Het overgrote deel van de scholen kiest voor de Kanjertraining in combinatie met Canvas, andere scholen gebruiken als Zien! of Kiva al dan niet in combinatie met een bestaand of nieuw programma.

De resultaten van de individuele scholen maken onderdeel uit van de bestuursgesprekken, waar mogelijk in combinatie met andere tevredenheidsonderzoeken die tweejaarlijks worden afgenomen. Het is nog niet mogelijk om een goed bestuurlijk overzicht te krijgen van alle scholen. Hier wordt aan gewerkt.

Hoofdstuk 4. Jaarverslag GMR

In dit jaarlijkse verslag blikt de GMR van Scholengroep perspectief terug op haar werkzaamheden in het schooljaar 2017.

De medezeggenschapsraad (MR) in het onderwijs is het orgaan voor medezeggenschap, voor inspraak en is bij wet geregeld. Het medezeggenschapsrecht is geregeld in de wet medezeggenschap op scholen (hierna: WMS). Hiervoor hebben wij de MR-en gevraagd om een reglement op te stellen en deze na invullen en ondertekenen van de directie retour te sturen aan de GMR. De verantwoordelijkheid voor het beleid van de school is in handen van het schoolbestuur. Dit beleid is meestal van invloed op de leerlingen, het personeel en de ouders. Zowel ouders als personeel kunnen ook actief meedenken over het beleid, door middel van de medezeggenschapsraad (MR), die elke school verplicht moet hebben. Het afgelopen jaar is dit beleid getoetst door de inspectie van onderwijs. Daar zijn veel goede dingen uitgekomen en een aantal punten waar aan gewerkt moet worden. De GMR zal het bestuur hierin ondersteunen en adviseren waar nodig. Want MR en GMR kunnen ook zelf met voorstellen en adviezen komen. De GMR heeft een reglement waarin volgens de WMS haar taken en bevoegdheden formeel zijn vastgelegd.

De GMR bestaat op dit moment uit 6 leden, met 3 leden als vertegenwoordiging van de oudergeleding en 3 van de personeelsgeleding. De samenstelling van de GMR is het afgelopen jaar gewijzigd. Wij hebben afscheid genomen van Marja Arling (ouder van de Hächte in Alteveer). En we hebben Nadja Siersema (personeelslid van de Baldakijn) welkom geheten. Er zijn op dit moment vacatures voor 1 personele en 1 ouder bezetting voor de GMR.

De GMR vergadert bijna iedere maand. De vergaderingen worden voor een belangrijk deel bepaald door het bestuderen en beoordelen van de stukken die door het College van Bestuur worden aangedragen. Daardoor vonden er het afgelopen jaar minder vergaderingen plaats, dan normaal. Zowel op verzoek van de GMR als van het college van bestuur kan een gezamenlijk overleg worden gepland om toelichting en informatie te geven.

Terugblik van de activiteiten van de afgelopen periode:

- Jaarplanning en activiteitenplan opgesteld en afgestemd met bestuurlijke activiteiten;
- Instemming op visie op excellente en hoogbegaafde leerlingen van Scholengroep Perspectief;
- Advies op de vakantie regeling 2017-2018;
- Advies op de meerjarenbegroting 2017-2018;
- Instemming op het beleid functiemix vanaf september 2017;
- Instemming op inzet leerkracht in opleiding (LIO);
- Bestuderen van het financieel beleidsplan/begroting;
- Reglementen voor de MR-en voorbereiden.

Ook is er afgelopen jaar weer een MR-cursusavond georganiseerd. Omdat de avond als positief en nuttig werd ervaren, is besloten voor het schooljaar 2017-2018 weer een dergelijke bijeenkomst te organiseren, en wel in maart 2018.

De GMR wil zich blijven ontwikkelen. Een bezoek van een GMR-lid aan een MR-vergadering kan op verzoek van een MR plaatsvinden. Misschien zouden wij ook notulen kunnen ontvangen van de MR-en zodat we op de hoogte zijn van de ontwikkelingen in de verschillende MR-en. Wij zullen uiteraard zelf ook zorgen dat onze notulen met regelmaat te vinden zijn op het intranet van scholengroeperspectief.nl. Wij hopen alle MR-en te ontmoeten op de gezamenlijke avond in maart.

De GMR is per mail bereikbaar via: jeroendelhaas@sgperspectief.nl

Hoofdstuk 5. Jaarverslag Raad van Toezicht

Verslag Raad van Toezicht over 2017.

Alvorens in te gaan op de gebruikelijke onderwerpen van het jaarverslag wil ik graag even stilstaan bij de feestelijke opening van het nieuwe kantoorpand van de scholengroep. Het nieuwe pand is een forse verbetering voor de werkomstandigheden van de werknemers van het bestuursbureau. We spreken als Raad van Toezicht de wens uit, dat vanuit dit pand nog vele jaren een gezonde Scholengroep Perspectief kan worden aangestuurd en ondersteund.

Samenstelling

De Raad van Toezicht kende over het gehele jaar 2017 de volgende samenstelling:
Mevr. C. Prummel, mevr. A. Wiegersma, dhr. Y. Kootstra, dhr. H. Timmer, dhr. H. Veninga.

Werkwijze.

Ook in 2017 heeft de Raad van Toezicht invulling gegeven aan haar taak door regelmatig overleg met de bestuurder van Scholengroep Perspectief. In een zestal vergaderingen met de bestuurder en de financiële controller passeren alle zaken met betrekking tot bestuur en beheer van de vereniging en de afzonderlijke scholen de revue. Besproken wordt de informatie die is af te leiden uit de verslagen van de vergaderingen van het bestuur met de beleidsmedewerkers op het bestuursbureau, de verslagen van het directieoverleg en de verslagen van de GMR. Ook komen de reacties van de directeuren van de afzonderlijke scholen aan de orde, als de rapportages daartoe aanleiding geven. De Raad van Toezicht krijgt op deze wijze in ruime mate inzicht wat er binnen de Scholengroep Perspectief speelt binnen de vereniging en op de afzonderlijke scholen. In het jaar 2017 heeft de Raad van Toezicht geen aanleiding gezien om gebruik te maken van de bevoegdheid om direct contact op te nemen met organen of personen binnen de vereniging of de scholengroep. Ook in 2017 heeft de Raad van Toezicht volledige medewerking ervaren van alle betrokkenen binnen de scholengroep om de aan de raad opgedragen taken te kunnen vervullen. De besluiten van de Raad van Toezicht zijn allemaal met algemene instemming van de leden van de raad genomen.

Besproken onderwerpen.

In de vergaderingen van de Raad van Toezicht worden eigenlijk alle zaken, die betrekking hebben op het reilen en zeilen van de vereniging en de afzonderlijke scholen besproken. Kernpunten van de beraadslagingen zijn met name de kwaliteit van het onderwijs op de afzonderlijke scholen en de wijze waarop deze kan worden behouden en waar mogelijk kan worden verbeterd. Ook de identiteit van de scholen is een regelmatig onderwerp van bespreking. Hierin is uiteraard ook het financiële beleid van groot belang. Uiteraard is het zaak de financiële positie van de scholengroep gezond te houden, maar ook wordt aandacht besteed aan het beleid om de beschikbare middelen zo in te zetten, dat deze zo veel mogelijk het onderwijsproces ten goede komen.

Naar de mening van de Raad van Toezicht heeft het bestuur over 2017 andermaal een consciëntieus en consistent beleid gevoerd. De resultaten op alle terreinen hebben de instemming van de Raad van Toezicht en stemmen op alle fronten tot tevredenheid.

Conclusie

Het verzorgen van kwalitatief hoogwaardig onderwijs is afhankelijk van de personen, die dit onderwijs vormgeven en de medewerkers, die dit mogelijk maken. De Raad van Toezicht is van mening, dat de Scholengroep Perspectief kan bogen op uitstekende medewerkers als het gaat om de mensen die het onderwijs verzorgen en zij die door ondersteunende werkzaamheden het verzorgen van onderwijs mogelijk maken. De Raad van Toezicht wil dan ook op deze wijze waardering en dank uitspreken voor ieder, die hierin een steentje heeft bijgedragen.

Afsluitend willen we iedereen ook voor het jaar 2018 Gods onmisbare zegen toe wensen.

Namens de Raad van Toezicht,
H. Veninga (voorzitter)

Hoofdstuk 6. Vooruitblik

6.1 Toekomstige ontwikkelingen.

Het bestuur is voornemens om op basis van de uitkomsten van de geplande studiedag voor het voltallige personeel op 23 mei 2018 een nieuw strategisch beleidsplan te schrijven waar de komende planperiode van vier jaar aan gewerkt kan worden. De schoolplannen en de daarvan afgeleide schooljaarplannen zullen hierop worden afgestemd.

Een aantal ontwikkelingen wil ik onder de aandacht brengen. Scholengroep Perspectief kampt al geruime tijd met een fors lerarentekort en dat heeft tot gevolg dat er regelmatig groepen leerlingen naar huis moeten worden gestuurd. Veel scholen doen alles wat in hun mogelijkheden ligt om dit te voorkomen, maar soms is het echt onmogelijk om iets anders te doen dan groepen kinderen terug naar huis te sturen. Het bestuur ziet dit als een heel zorgelijke ontwikkeling en als een directe bedreiging voor de kwaliteit van ons onderwijs. We blijven ons inspannen om nieuwe leerkrachten voor onze organisatie te interesseren door meer aan de weg te timmeren, de contacten met de opleidingen te intensiveren en goede afspraken met onze collega-besturen voort te zetten.

In 2018 zal er mede op basis van de adviezen van de onderwijsinspectie worden doorgewerkt aan de verbetering van ons kwaliteitssysteem. Ten tijde van het inspectiebezoek, aan het begin van het schooljaar 2017 – 2018 werden er een aantal zaken geconstateerd die nog verbeterd kunnen worden en waar we op dit moment druk mee bezig zijn om die te laten voldoen aan de geldende wet- en regelgeving.

De komende periode zal er een extra investeringsronde komen voor ICT. De scholen gaan meer en meer gebruik maken van iPads, Chromebooks en andere devices. De digitale netwerken van de scholen zijn hierop inmiddels aangepast en de scholen zullen nog intensiever gebruik gaan maken van de digitale leermiddelen dan voorheen. Het computergebruik zal waarschijnlijk ook leiden tot vermindering van de ervaren werkdruk.

De leerkrachten hebben het afgelopen jaar een aantal keren het werk neergelegd om te protesteren tegen de hoge werkdruk en de achterblijvende salariering. Dat heeft in elk geval geleid tot een positieve reactie van het ministerie van OC&W, want er is geld vrijgemaakt (€ 155 per leerling) om in ieder geval iets te doen aan de uit de hand gelopen belasting van de mensen op de werkvloer. Deze middelen zijn door het bestuur volledig doorgezet naar de scholen en de teamleden bepalen zelf waar dat geld aan besteed gaat worden. De MR heeft daar een beslissende stem in. Hopelijk komen de onderhandelaars ook nog met een goede CAO en een akkoord over de salarisverbetering voor het cursusjaar 2018 – 2019.

Het bestuur heeft besloten om met ingang van het schooljaar 2018 – 2019 alle scholen middelen toe te kennen. Deze middelen dienen te worden ingezet om arrangementen te bekostigen die ingezet kunnen worden in situaties waarin kinderen extra zorg of aandacht behoeven. Voorheen moesten de scholen hiertoe een aanvraag doen bij het Steunpunt Passend Onderwijs en verleende het bestuur per aanvraag al dan niet goedkeuring: nu is het aan de scholen zelf om te bepalen op welke wijze zij deze middelen willen inzetten. Scholen tot 100 leerlingen krijgen extra middelen om voor 2 dagdelen een onderwijsassistent in te huren, scholen boven 100 leerlingen kunnen voor 4 dagdelen een onderwijsassistent bekostigen.

Het bestuur weet dat iedere medewerker binnen de Scholengroep Perspectief zich naar beste eer en geweten inspant om een positieve bijdrage te leveren aan de kwaliteit van het onderwijs en uw kinderen zo goed mogelijk te begeleiden op weg naar de volwassenheid. We doen ons werk in het vertrouwen dat God dat wil zegenen.

M. Wever, directeur-bestuurder Scholengroep Perspectief.

Hoofdstuk 7. Financiële Jaarverslag 2017

Balans

(na verwerking resultaat-bestemming)

	31-12-2017 EUR	31-12-2016 EUR
1 Activa		
1.1 Vaste activa		
1.1.2 Materiële vaste activa	2.302.673	2.138.821
1.1.3 Financiële vaste activa	190.013	169.698
	<hr/>	<hr/>
<u>Totaal vaste activa</u>	<u>2.492.687</u>	<u>2.308.519</u>
1.2 Vlottende activa		
1.2.2 Vorderingen	1.210.587	1.303.312
1.2.4 Liquide middelen	4.785.078	4.808.625
	<hr/>	<hr/>
<u>Totaal vlottende activa</u>	<u>5.995.664</u>	<u>6.111.936</u>
<u>Balanstotaal</u>	<u>8.488.351</u>	<u>8.420.455</u>
2 Passiva		
	31-12-2017 EUR	31-12-2016 EUR
	<hr/>	<hr/>
2.1 Eigen vermogen	5.231.705	5.204.588
2.2 Voorzieningen	1.019.332	1.092.165
2.4 Kortlopende schulden	2.237.315	2.123.702
	<hr/>	<hr/>
<u>Balanstotaal</u>	<u>8.488.351</u>	<u>8.420.455</u>

Staat van baten en lasten 2017

	2017 EUR	Begroting 2017 EUR	2016 EUR
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	14.187.134	13.743.412	14.136.839
3.2 Overige overheidsbijdragen	20.854	61.000	9.940
3.5 Overige baten	<u>248.208</u>	<u>223.500</u>	<u>262.655</u>
<u>Totaal baten</u>	<u>14.456.196</u>	<u>14.027.912</u>	<u>14.409.434</u>
4 Lasten			
4.1 Personele lasten	12.224.865	11.935.731	12.438.960
4.2 Afschrijvingen	387.049	347.523	339.300
4.3 Huisvestingslasten	802.371	774.288	775.035
4.4 Overige lasten	<u>1.026.565</u>	<u>1.012.275</u>	<u>1.150.243</u>
<u>Totaal lasten</u>	<u>14.440.849</u>	<u>14.069.817</u>	<u>14.703.538</u>
<u>Saldo baten en lasten</u>	<u>15.346</u>	<u>-41.905</u>	<u>-294.104</u>
6 Financiële baten en lasten	11.771	20.000	31.122
<u>Resultaat</u>	<u>27.117</u>	<u>-21.905</u>	<u>-262.982</u>

Kasstroomoverzicht 2017

	2017 EUR	2016 EUR
Saldo baten en lasten	15.346	-294.104
Aanpassing voor:		
Afschrijvingen	387.049	339.300
Mutaties voorzieningen	-72.834	64.210
Veranderingen in vlottende middelen:		
- Vorderingen	78.075	-258.429
- Schulden	113.613	-178.628
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	521.249	-327.650
Ontvangen interest	26.420	31.122
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	547.670	-296.528
Investerings in materiële vaste activa	-550.901	-317.970
Investerings in financiële vaste activa	-30.600	
Desinvesteringen in financiële vaste activa	10.285	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-571.217	-317.970
Nieuw opgenomen lening	0	0
Aflossing langlopende schulden	0	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	0	0
<u>Mutatie liquide middelen</u>	<u>-23.547</u>	<u>-614.498</u>
Beginstand liquide middelen	4.808.625	5.423.123
Mutatie liquide middelen	<u>-23.547</u>	<u>-614.498</u>
<u>Eindstand liquide middelen</u>	<u>4.785.078</u>	<u>4.808.625</u>

Grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de Regeling jaarverslaggeving Onderwijs, waaronder de RJ 660.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Voor zover niet anders is vermeld, zijn activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde.

De genoemde bedragen zijn, voor zover niet anders vermeld, opgenomen in euro's.

In verband met de overgang van administratiekantoor per 1 november 2017 zijn er verschuivingen in de vergelijkende cijfers ontstaan.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten minus ontvangen subsidie, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur, rekening houdend met de restwaarde.

De activeringsgrens per economische eenheid bedraagt € 500,-.
Afschrijving start op de dag van ingebruikname.

De afschrijvingstermijnen bedragen:

Gebouwen nieuwbouw	10 jaar
Meubilair	20 jaar
ICT	5 jaar
ICT netwerken	10 jaar
Leermiddelen	8 jaar
Overige materiële vaste activa	10 jaar

Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Met op balansdatum verwachte bijzondere waardeverminderingen wordt rekening gehouden.

Schoolgebouwen, waarvan het juridisch eigendom berust bij de vereniging en het economisch eigendom bij de gemeente, zijn niet in de balans opgenomen.

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen. Financiële vaste activa met een looptijd korter dan 12 maanden worden opgenomen onder de vorderingen.

Vorderingen

Vorderingen en overlopende activa worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Algemene reserve publiek

Deze post betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi) overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten.

Bestemmingsreserves (publiek en privaat)

Hieronder opgenomen publieke en private reserves zijn bedoeld voor specifieke toekomstige uitgaven die uit de huidige beschikbare middelen gedekt moeten worden. Per bestemmingsreserve is aangegeven of deze is opgebouwd uit privaatrechtelijke dan wel publiekrechtelijke middelen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor concrete, specifieke risico's en verplichtingen die op de balansdatum bestaan en waarvan de omvang op betrouwbare wijze kan worden geschat. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde.

Voorziening jubileumgratificaties

De lasten voor jubileumgratificaties worden toegerekend aan de periode waarin de rechten daarvoor worden opgebouwd. De voorziening is berekend door per personeelslid de contante waarde van de verwachte kosten voor jubileumgratificaties te schatten, rekening houdend met een blijfkans.

M.i.v. 2017 wordt uitgegaan van een pensioengerechtigde leeftijd van 67,25 jaar.

Voor het contant maken van de verwachte kosten wordt een disconteringsvoet van 2,5% gebruikt.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening ter gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van gebouwen wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks jaren. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

De voorziening is gewaardeerd op nominale waarde.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar.

Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen reële waarde.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Pensioenen

Voor de medewerkers van de organisatie is een pensioenregeling getroffen, welke is ondergebracht bij het ABP. De dekkingsgraad van het pensioenfonds bedroeg ultimo 2017 104,4%. Deze pensioenregeling wordt in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord. Behalve de betaling van de premies heeft de organisatie geen verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregeling. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdrage aan het pensioenfonds. Informatie over eventuele tekorten en de gevolgen hiervan voor de pensioenpremie's in toekomstige jaren is niet beschikbaar.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

1 Activa

1.1.2 Materiële vaste activa

	Verkrijgings- prijs 1-1-2017	Cumulatieve afschrijvinge n 1-1-2017	Boekwaarde 1-1-2017	Investeringe n 2017	Desinvesteri ngen 2017	Afschrijvingen 2017
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
1.1.2.1 Gebouwen	454.681	289.625	165.056	314.852	0	45.770
1.1.2.2 Terreinen	59.503	34.673	24.830		0	3.714
1.1.2.3 Inventaris en apparatuur	3.004.095	1.553.104	1.450.991	165.670	0	193.712
1.1.2.4 Overige materiële activa	1.279.165	781.220	497.945	70.379	0	143.852
Materiële vaste activa	4.797.443	2.658.622	2.138.821	550.901	0	387.049

	Verkrijgings- prijs 31-12-2017	Cumulatieve afschrijvingen 31- 12-2017	Boekwaarde 31-12-2017	Desinvest. Verkrijgings- prijs	Desinvestering Cumulatieve afschrijving
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
1.1.2.1 Gebouwen	769.532	335.395	434.137		
1.1.2.2 Terreinen	59.503	38.387	21.115		
1.1.2.3 Inventaris en apparatuur	3.169.765	1.746.816	1.422.949		
1.1.2.4 Overige materiële activa	1.349.544	925.072	424.472		
Materiële vaste activa	5.348.344	3.045.671	2.302.673		

De investeringen betroffen

Gebouwen	314.852	Aankoop pand aan de Loodzetter
Inventaris en app.	12.766	
Meubilair	64.862	
ICT	88.043	
Onderwijsleerpakket	70.379	

31-12-2017	31-12-2016	toe-/afname
2.302.673	2.138.821	7,7%

1.1.3 Financiële vaste activa

	Boekwaarde 1-1-2017	Verstreckte leningen	Aflossingen 2017	Waarde verandering	Resultaat deelname	Boekwaarde 31-12-2017
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
1.1.3.8.1 <u>Overige vorderingen (Picto)</u>	81.304					81.304
1.1.3.8.2 <u>Overige vorderingen (De Bast)</u>	88.394		10.285			78.109
1.1.3.8.3 <u>Overige vorderingen (Snappet)</u>	0	30.600				30.600
Totaal fin. vaste activa	169.698	30.600	10.285	0	0	190.013

Toelichting

1.1.3.8.1 Overige vorderingen (Picto). De uitvoering van het systeembeheer van ICT toepassingen voor het onderwijs wordt voor een aantal schoolbesturen uitgevoerd op basis van de "Kosten voor Gemene Rekening". Om het schoolbestuur dat de administratie en de rekening voert van werkkapitaal te voorzien, heeft elk der deelnemers een bedrag in rekening courant. Dit geld is als vordering opgenomen op de balans van onze vereniging. Voor het uitvoeren van de werkzaamheden betalen de deelnemers een maandelijks bijdrage. Aan het eind van het kalenderjaar worden de kosten volledig volgens de verdeelsleutel aan de deelnemers in rekening gebracht. Kleine bedragen kunnen met dit saldo verrekend worden. Indien een deelnemer zich uit de overeenkomst terugtrekt neemt hij ook het saldo mee.

1.1.3.8.2 Overige vorderingen (De Bast). Dit saldo betreft een lening aan Stichting De Bast. De looptijd van deze lening bedraagt 15 jaar. Jaarlijks is een aflossing verschuldigd van de jaarlijkse SDF subsidie. Het rente percentage van de lening is 0%.

1.1.3.8.3 Overige vorderingen (Snappet). Dit zijn waarborgsommen betreffende borg die betaald is aan Stichting Snappet voor tablets. In 2016 was deze post onder de vorderingen opgenomen.

31-12-2017	31-12-2016	toe-/afname
190.013	169.698	12,0%

1.2.2 Vorderingen

	31-12-2017 EUR	31-12-2016 EUR
1.2.2.2 Vorderingen op OCW	706.569	702.516
1.2.2.5 Vorderingen op andere deelnemingen		1.994
1.2.2.8 Overige overheden	1.826	233.139
1.2.2.10 Overige vorderingen	347.611	335.136
1.2.2.11 Belastingen en premies sociale verzekeringen	46.302	
1.2.2.12 Vooruitbetaalde kosten	92.402	
1.2.2.13 Verstrekte voorschotten		
1.2.2.14 Te ontvangen interest	15.877	30.527
Totaal vorderingen	1.210.587	1.303.312

Specificatie

1.2.2.2 <i>Personele vergoeding regulier</i>	660.313	702.516
<i>Bekostiging impulsgebieden</i>	18.635	
<i>Bekostiging prestatiebox</i>	27.621	
<u><i>Totaal kortlopende vorderingen op OC en W</i></u>	<u>706.569</u>	<u>702.516</u>

De kortlopende vordering op OC en W betreft het betaalritme-verschil.

De vorderingen zijn met € 92.725 gedaald.

31-12-2017	31-12-2016	toe-/afname
1.210.587	1.303.312	-7,1%

1.2.4 Liquide middelen

	31-12-2017 EUR	31-12-2016 EUR
1.2.4.2 Tegoeden op bankrekeningen	4.785.078	4.808.625
Totaal liquide middelen	4.785.078	4.808.625

De liquide middelen zijn gedaald met € 23.547 .

31-12-2017	31-12-2016	toe-/afname
4.785.078	4.808.625	-0,5%

2 Passiva

2.1 Eigen vermogen

	Saldo 01-01-2017 EUR	Bestemming resultaat EUR	Overige mutaties EUR	Saldo 31-12-2017 EUR
2.1.1.1 Algemene reserve publiek	2.634.482	49.168		2.683.650
2.1.1.2 Bestemmingsreserves publiek	1.391.576	0	0	1.391.576
2.1.1.3 Bestemmingsreserves privaat	1.178.530	-22.051	0	1.156.479
Totaal eigen vermogen	5.204.588	27.117	0	5.231.705

Specificatie bestemmingsreserves/-fondsen

	Saldo 1-1-2017 EUR	Bestemming resultaat EUR	Overige mutaties EUR	Saldo 31-12-2017 EUR
<i>Bestemmingsreserves publiek</i>				
<i>Bestemmingsreserve personeel</i>	465.687			465.687
<i>Bestemmingsreserve Bapo</i>	28.010			28.010
<i>Bestemmingsres. innovatieve projecten</i>	897.879			897.879
<u><i>Totaal bestemmingsreserves publiek</i></u>	<u>1.391.576</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1.391.576</u>
<i>Bestemmingsreserves privaat</i>				
<i>Algemene private reserve</i>	1.178.530	-22.051		1.156.479
<u><i>Totaal bestemmingsreserves privaat</i></u>	<u>1.178.530</u>	<u>-22.051</u>	<u>0</u>	<u>1.156.479</u>

Het eigen vermogen is met € 27.117 gestegen door toevoeging van het resultaat over het onderhavige boekjaar.

31-12-2017	31-12-2016	toe-/afname
5.231.705	5.204.588	0,5%

2.2 Voorzieningen

	Saldo 01-01-2017 EUR	Dotaties 2017 EUR	Onttrekkingen 2017 EUR	Vrijval 2017 EUR	Saldo 31-12-2017 EUR
2.2.1 <u>Personeelsvoorzieningen</u>					
2.2.1.4 Jubileumvoorziening	167.839	23.000	10.262	64.000	116.577
	<u>167.839</u>	<u>23.000</u>	<u>10.262</u>	<u>64.000</u>	<u>116.577</u>
2.2.3 <u>Groot onderhoud</u>	924.326	196.247	217.818		902.755
Totaal voorzieningen	<u>1.092.165</u>	<u>219.247</u>	<u>228.080</u>	<u>64.000</u>	<u>1.019.332</u>

	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel van 1 t/m 5 jaar	langer dan 5 jaar
Jubileumvoorziening	6.491	44.508	65.578
Groot onderhoud	296.011	-194.958	-223.286

31-12-2017	31-12-2016	toe-/afname
1.019.332	1.092.165	-6,7%

2.4 Kortlopende schulden

	31-12-2017 EUR	31-12-2016 EUR
2.4.8 Crediteuren	310.653	65.362
2.4.9 Belastingen en premies sociale verzekeringen	501.353	605.770
2.4.10 Schulden terzake pensioenen	139.219	127.534
2.4.12 Overige kortlopende schulden	64.196	142.557
2.4.17 Vakantiegeld en vakantiedagen	385.219	406.559
2.4.19 Overige overlopende passiva	836.675	775.920
Totaal kortlopende schulden	<u>2.237.315</u>	<u>2.123.702</u>

Met betrekking tot de kortlopende schulden per 31 december zijn geen zekerheden gesteld.

De kortlopende schulden zijn met € 113.613 gestegen.	31-12-2017 2.237.315	31-12-2016 2.123.702	toe-/afname 5,3%
--	-------------------------	-------------------------	---------------------

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Schoonmaak

Vademe

Er is een contract met Vademe voor diverse scholen dat op verschillende data in 2009 is ingegaan voor de duur van 1 jaar. De overeenkomst wordt jaarlijks stilzwijgend verlengd met 1 jaar. Het bedrag dat in 2017 aan schoonmaak van Vademe is betaald, bedroeg € 59.253,-.

Asito

Er is een contract met Asito voor diverse scholen dat in 2015 is ingegaan voor de duur van 3 jaar. De overeenkomst wordt jaarlijks verlengd met 1 jaar. Het bedrag dat in 2017 aan schoonmaak van Asito is betaald, bedroeg € 28.991,-.

Administratiekantoor

Er is een contract met Akorda Onderwijsdienstverlening voor personele en financiële dienstverlening. Het contract is ingegaan op 1 november 2017 en loopt tot 31 december 2018 en wordt daarna zonder opzegging telkens met 1 jaar verlengd. De contractwaarde voor 2018 bedraagt € 106.988,-.

Reproductie

Met betrekking tot de kopieerkosten geldt een 5-jarig contract met Canon (ingegaan 1 december 2015). Het jaarlijkse contract bedraagt € 45.000,-.

Overzicht verbonden partijen

Naam:	SWV PO22.01
Juridische vorm 2017:	Stichting
Statutaire zetel:	Groningen
Code activiteiten:	4 Overige

Naam:	SWV VO22.02
Juridische vorm 2017:	Stichting
Statutaire zetel:	Groningen
Code activiteiten:	4 Overige

Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten

3 Baten

3.1 Rijksbijdragen

	2017 EUR	2016 EUR
3.1.1.1 Bijdrage OCW	12.756.812	12.680.780
3.1.2.1 Overige subsidies OCW	644.191	709.764
3.1.3.3 Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdragen SWV	786.131	746.295
Totaal Rijksbijdragen	14.187.134	14.136.839

31-12-2017	31-12-2016	toe-/afname
14.187.134	14.136.839	0,4%

3.2 Bijdragen / subsidies overige overheden

	2017 EUR	2016 EUR
3.2.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	20.854	9.940
Totaal bijdragen / subs overige overheden	20.854	9.940

Specificatie

3.2.2.2 Gemeentelijke en GR-bijdragen en -subsidies	20.854	9.940
<u>Overige overheidsbijdragen en -subsidies</u>	<u>20.854</u>	<u>9.940</u>

31-12-2017	31-12-2016	toe-/afname
20.854	9.940	109,8%

3.5 Overige baten

	2017 EUR	2016 EUR
3.5.1 Opbrengst verhuur	2.290	2.489
3.5.2 Detachering personeel	177.318	138.342
3.5.10 Overige	68.600	121.824
Totaal overige baten	248.208	262.655

Specificatie

3.5.10 Cultuureducatie met kwaliteit	28.768	
Bijdrage Passend Onderwijs	2.646	
Diversen	37.186	121.825
<u>Totaal overige baten, overig</u>	<u>68.600</u>	<u>121.825</u>

31-12-2017	31-12-2016	toe-/afname
248.208	262.655	-5,5%

4 Lasten	2017 EUR	2016 EUR
4.1 Personeelslasten		
4.1.1 Lonen, salarissen, sociale- en pensioenlasten	12.540.267	12.781.996
4.1.2 Overige personele lasten	522.328	421.624
4.1.3 Af: Ontvangen vergoedingen	837.730	764.660
Totaal personeelslasten	12.224.865	12.438.960
<i>Specificatie</i>		
4.1.1.1 Lonen en salarissen	9.266.247	9.651.203
4.1.1.2 Sociale lasten	1.883.827	2.041.282
4.1.1.3 Premies Participatiefonds	51.645	
4.1.1.4 Premies Vervangingsfonds	66.494	
4.1.1.5 Pensioenlasten	1.272.053	1.089.511
<u>Lonen, salarissen, sociale- en pensioenlasten</u>	<u>12.540.267</u>	<u>12.781.996</u>
4.1.2.1 Dotaties personele voorzieningen	-41.000	23.000
4.1.2.2 Lasten personeel niet in loondienst	18.187	79.941
4.1.2.3 Nascholing	212.399	150.028
4.1.2.3 Schoolbegeleidingsdiensten	43.196	35.042
4.1.2.3 Premiedifferentiatie Vervangingsfonds	57.273	
4.1.2.3 Overig	232.274	133.612
4.1.2.3 Overig	545.141	318.683
<u>Overige personele lasten</u>	<u>522.328</u>	<u>421.624</u>
4.1.3.1 Ontvangen vergoedingen Participatiefonds		
4.1.3.2 Ontvangen vergoedingen Vervangingsfondsfonds	622.910	
4.1.3.3 Overige uitkeringen die personeelslasten verminderen	214.821	764.660
<u>Ontvangen vergoedingen</u>	<u>837.730</u>	<u>764.660</u>
Gemiddeld aantal fte's	186,25	203,40
	31-12-2017	31-12-2016
	12.224.865	12.438.960
		toe-/afname
		-1,7%
4.1B Bezoldiging (gewezen) topfunctionarissen		
Zie volgende pagina.		

Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)

Voor onze vereniging geldt een bezoldigingsmaximum van
o.b.v. de volgende complexiteitspunten:

141.000

criterium	aantal punten
driejaarsgemiddelde totale baten	4
driejaarsgemiddelde aantal leerlingen	2
gewogen aantal onderwijssectoren	3
totaal aantal complexiteitspunten	9

Leidinggevend topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling of gewezen topfunctionarissen

1 Naam: Dhr. M. Wever
Gewezen topfunctionaris (j/n): ja

	2017	2016
	ja	ja
Dienstbetrekking (j/n):		
Functie:	directeur/bestuurder	directeur/bestuurder
Aanvang functie (in verslagjaar):	01-01	01-01
Einde functie (in verslagjaar):	31-12	31-12
Taakomvang:	1	1
Beloning + belastbare onkostenvergoeding:	85.251	93.192
Beloning betaalbaar op termijn:	13.411	19.093
Onverschuldigde betaling bezoldiging:		
Totale bezoldiging:	98.662	112.285
Afwijkend bedrag WNT-maximum:		
Individueel WNT-maximum:		
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding bezoldigingsnorm:		
Overeengekomen uitkering wegens beëindiging dienstverband:		
Onverschuldiging betaalde ontslaguitkering:		
Totaal uitkering wegens beëindiging dienstverband:	0	
Uitkering betaald in het verslagjaar:		
Individueel WNT-maximum ontslaguitkering:		
Voorgaande functie:		
Jaar einde dienstverband (JJJJ):		
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding ontslaguitkeringsnorm:		

(Gewezen) topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.500,- of minder

1 Naam: Dhr. H. Veninga
Functie: Voorzitter RvT

2 Naam: Mevr. A Wiegersma
Functie: Lid RvT

3 Naam: Mevr. C. Prummel - Ploeger
Functie: Lid RvT

4 Naam: Dhr. Y. Kootstra
Functie: Lid RvT

5 Naam: Dhr. H. Timmer
Functie: Lid RvT

4.2 Afschrijvingen

	2017 EUR	2016 EUR
4.2.2 Materiële vaste activa	387.049	339.300
Totaal afschrijvingen	387.049	339.300

31-12-2017	31-12-2016	toe-/afname
387.049	339.300	14,1%

4.3 Huisvestingslasten

	2017 EUR	2016 EUR
4.3.1 Huurlasten	220.320	206.703
4.3.3 Onderhoudslasten (klein onderhoud)	86.217	65.244
4.3.4 Energie en water	134.353	144.117
4.3.5 Schoonmaakkosten	121.861	142.977
4.3.6 Belastingen en heffingen	28.351	14.607
4.3.7 Dotatie voorziening onderhoud	196.247	166.468
4.3.8 Overige huisvestingslasten	15.023	34.919
Totaal huisvestingslasten	802.371	775.035

31-12-2017	31-12-2016	toe-/afname
802.371	775.035	3,5%

4.4 Overige lasten

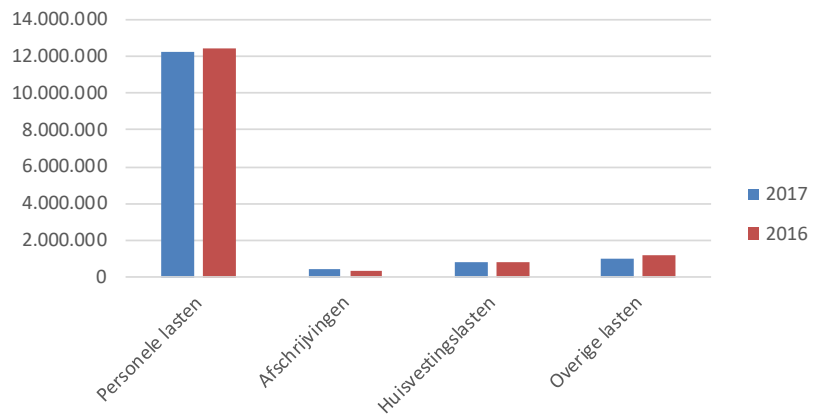
	2017 EUR	2016 EUR
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	163.852	354.922
4.4.2 Inventaris en apparatuur	18.121	276.803
4.4.3 Leer- en hulpmiddelen	546.416	309.445
4.4.5 Overige	298.176	209.073
	1.026.565	1.150.243

Onder de administratie- en beheerslasten zijn de kosten voor de accountant verantwoord.
Dit betreft:

	2017	2016
onderzoek jaarrekening	12.062	12.500

31-12-2017	31-12-2016	toe-/afname
1.026.565	1.150.243	-10,8%

Totale kosten

6 Financiële baten en lasten

	2017 EUR	2016 EUR
6.1 Financiële baten		
6.1.1 Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	15.885	31.122
6.2.1 Rentelasten en soortgelijke lasten	4.115	
Totaal financiële baten en lasten	11.771	31.122

31-12-2017	31-12-2016	toe-/afname
11.771	31.122	-62,2%

OVERIGE GEGEVENS

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum

Ondertekening door bestuurders

Dhr. M. Wever
directeur/bestuurder

Ondertekening door toezichthouders

Dhr. H. Veninga
voorzitter RvT

Mevr. A. Wiegiersma
Lid RvT

Mevr. C. Prummel - Ploeger
Lid RvT

Dhr. Y. Kootstra
Lid RvT

Dhr. H. Timmer
Lid RvT

Locatie ondertekening: _____

Datum ondertekening: _____